



**Влада Републике Српске
Министарство финансија**

**ДОКУМЕНТ ОКВИРНОГ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА ПЕРИОД 2011–2013. ГОДИНА**

Бања Лука, јун 2010. године

Садржај

РЕЗИМЕ	3
МАКРОЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И ПРОЈЕКЦИЈЕ	3
ПРОЈЕКЦИЈЕ ПРИХОДА	4
РАСПОДЈЕЛА ПРИХОДА	4
ПРОЈЕКЦИЈЕ РАСХОДА ПО ГЛАВНИМ ЕКОНОМСКИМ КАТЕГОРИЈАМА	4
ЈАВНА УЛАГАЊА И ПРОЈЕКТИ ФИНАНСИРАНИ ИЗВАНА	5
УПРАВЉАЊЕ ЈАВНИМ ДУГОМ	6
ПРИОРИТЕТИ ПОТРОШЊЕ И ПОЧЕТНА ОГРАНИЧЕЊА БУЏЕТА ЗА ПЕРИОД 2011-2013. ГОДИНА	7
ПОГЛАВЉЕ 1: УВОД У ДОКУМЕНТ ОКВИРНОГ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА ПЕРИОД 2011-2013. ГОДИНА	8
ПОГЛАВЉЕ 2: СРЕДЊОРОЧНЕ МАКРОЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И ПРОЈЕКЦИЈЕ	9
КРЕТАЊЕ И ПРОЦЕНЕ МАКРОЕКОНОМСКИХ ПОКАЗАТЕЉА У ОКРУЖЕЊУ	9
КРЕТАЊЕ И ПРОЈЕКЦИЈЕ МАКРОЕКОНОМСКИХ ПОКАЗАТЕЉА ЗА РЕПУБЛИКУ СРПСКУ	10
ПОГЛАВЉЕ 3: СРЕДЊОРОЧНА ФИСКАЛНА СТРАТЕГИЈА	13
ФИСКАЛНА СТРАТЕГИЈА	13
РАСПОДЈЕЛА ПРИХОДА	13
ПРИХОДИ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	14
УКУПНИ РАСПОЛОЖИВИ ПРИХОДИ И ПРИЛИВИ	15
ПРИХОДИ БУЏЕТА ОПШТИНА И ГРАДОВА	16
УКУПНИ РАСПОЛОЖИВИ ПРИХОДИ И ПРИЛИВИ – ОПШТИНЕ И ГРАДОВИ	17
КОНСОЛИДОВАНИ ПРИХОДИ И ПРИЛИВИ	18
ПОРЕСКЕ ПОЛИТИКЕ И УПРАВЉАЊЕ ПОРЕЗИМА	18
ИНДИРЕКТНИ ПОРЕЗИ	20
БУЏЕТСКИ СИСТЕМ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА ПЕРИОД 2011-2013. ГОДИНА	20
ПОГЛАВЉЕ 4: ПРОБЛЕМАТИКА ПОТРОШЊЕ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ	22
ПЛАТЕ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ	22
МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	22
ТРАНСФЕРИ	23
КАПИТАЛНИ БУЏЕТ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – ЈАВНА УЛАГАЊА И ПРОЈЕКТИ ФИНАНСИРАНИ ИЗВАНА	24
УПРАВЉАЊЕ ЈАВНИМ ДУГОМ	27
ПОГЛАВЉЕ 5: БУЏЕТСКИ ПРИОРИТЕТИ ЗА ПЕРИОД 2011-2013. ГОДИНА	37
ПОЧЕТНА БУЏЕТСКА ОГРАНИЧЕЊА ЗА ПЕРИОД 2011-2013. ГОДИНА	37
БУЏЕТСКА ПОТРОШЊА ЗА ПЕРИОД 2011-2013. ГОДИНА ПО СЕКТОРИМА (ФУНКЦИЈАМА)	43

Резиме

Документ оквирног буџета Републике Српске за период 2011-2013. година (ДОБ 2011-2013) је документ средњорочног планирања у који су укључене анализе и пројекције Републичког буџета, буџета општина и градова и ванбуџетских фондова и саставни је дио планирања буџета. ДОБ 2011-2013 настоји да повеже расподјелу ресурса са приоритетима наведеним у развојним документима и политикама Владе и на тај начин представља стратешку основу за припрему буџета Републике, буџета општина и градова, те финансијских планова ванбуџетских фондова.

Законом о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 54/08, 126/08 и 92/09) у члану 15. дефинисана је израда Документа оквирног буџета Републике Српске као основе за припрему и израду буџета.

Годишњи буџет један је од кључних инструмената Владе и омогућава спровођење циљева Владиних политика кроз програме и конкретне активности. Кључни циљ средњорочног буџетског планирања јесте да политике Владе увече са макроекономским и фискалним политикама и политикама расхода. У складу с тим, ДОБ 2011-2013 представља преднацрт Буџета Републике Српске за 2011. годину и пројекције Буџета за наредне двије године. ДОБ 2011-2013 има за циљ постизање дугорочног привредног раста, те очување и даље јачање економске, фискалне и социјалне стабилности Републике Српске.

Макроекономске претпоставке и пројекције

Средњорочне макроекономске претпоставке и пројекције обухватају анализу макроекономских кретања и пројекције макроекономских показатеља за Републику Српску у периоду 2011-2013. година, разматрају економске трендове у привреди и дају оквир могућих средњорочних макроекономских и фискалних кретања, имајући у виду кретања и пројекције макроекономских показатеља у окружењу.

Макроекономска политика ће се на средњорочном нивоу заснивати првенствено на предузимању мјера за:

- повећање стопе раста БДП-а и повратак на ранију динамику раста, која је успорена у 2009. години због негативних ефеката свјетске економске кризе;
- очување постојећих и отварање нових радних мјеста;
- подстицање домаћих инвестиција и привредне активности приватног сектора;
- подстицање јавно-приватног партнерства;
- наставак постојећих и почетак нових инвестиционих активности на реализацији инфраструктурних пројеката;
- јачање конкурентности домаће привреде у циљу повећања извоза;
- додатно побољшање социјалне сигурности грађана;
- даље јачање економске, фискалне и социјалне стабилности Републике Српске.

Пројекције прихода

Пројекције прихода засноване су на приходима оствареним у периоду 2002-2009. година и првом кварталу 2010. године, постојећим и предложеним промјенама фискалне политике и средњорочном макроекономском оквиру.

Очекује се да ће консолидовани приходи у Републици Српској расти за око 10,5% са планираних 3.330,5 милиона КМ у 2010. на 3.682,1 мил. КМ у 2013. години, с тим да у наведеним приходима нису садржани износи прихода, који се прије расподеле, усмјеравају за финансирање функција заједничких институција БиХ. Пројектовани укупни индиректни приходи у 2011. години, износе 4.972 милиона КМ.

Очекује се пад прихода од царинских даџбина, првенствено као посљедица имплементације Споразума о стабилизацији и придруживању. Наиме, увоз роба из ЕУ зоне требао би се свести на бесцаринску основу у петогодишњем периоду, почев од момента примјене Споразума. У периоду 2011-2013. година се предвиђа да ће раст прихода од осталих индиректних пореза бити у складу са општим економским растом, уз нешто већи раст прихода од акциза због континуираног усклађивања стопа акциза са минималним стандардима у Европској Унији.

При пројекцији прихода од директних пореза узета је у обзир досадашња реформа директних пореза, предвиђене измјене Закона о порезу на доходак и Закона о играма на срећу, те даљња примјена Закона о порезу на имовину до 01.01.2012. године. Процјењује се да ће приходи расти у складу са растом привредне активности, уз појачано ангажовање надлежних контролних органа у области контроле и наплате јавних прихода и појачане контроле од стране надлежних органа у циљу смањења сиве економије у области запошљавања и исказивања зарада.

Расподјела прихода

Веома важно питање приликом пројекције прихода представља расподела прихода на различите нивое власти у БиХ, односно расподела у Републици Српској на буџет Републике, буџете општина и градова као и ЈП "Путеви Републике Српске". При пројекцији расподеле прихода на нивоу Републике Српске примјењене су одредбе Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 54/08, 126/08 и 92/09).

Пројекције расхода по главним економским категоријама

Укупна буџетска потрошња

Укупна буџетска потрошња пројектована за период 2011-2013. година, усаглашена је са пројектованим приходима и износи 3.508,3 милиона КМ у 2011. години, 3.593,0 милиона КМ у 2012. и 3.676,6 милиона КМ у 2013. години, и представља суму пројектоване потрошње републике, општина и градова и фондова за наведени период. То значи да пројектовани приходи представљају лимит буџетске потрошње, како на републичком, тако и на нивоу општина и градова и фондова. Износи укупне буџетске потрошње садрже износе планиране за отплату ино дуга.

Укупна домаћа потрошња

Укупна домаћа потрошња у периоду 2011-2013. година, представља укупну буџетску потрошњу умањену за пројектовани износ отплате ино дуга (главница и камата), што је у складу са одредбама Закона о систему индиректног опорезивања у БиХ и Закона о уплатама на јединствени рачун и расподјели прихода и креће се од 3.373,2 милиона КМ у 2011. до 3.435,3 милиона КМ у 2012. и 3.476,8 милиона КМ у 2013. години. Трансфери локалним нивоима власти из републичког буџета у 2011. и 2012. години износе 4,0 милиона КМ, а у 2013. години 3,5 милиона КМ. Трансфери ванбуџетским фондовима из републичког буџета у периоду 2011-2013. година, уједначени су и износе 217,4 милиона КМ.

Нето домаћа потрошња

Нето домаћа потрошња у периоду 2011-2013. година, представља укупну домаћу потрошњу умањену за трансфере из буџета локалним нивоима власти, ванбуџетским фондовима и планираним износима за отплату унутрашњег дуга. Нето домаћа потрошња у периоду 2011-2013. година је планирана у износу од 3.055,1 милиона КМ у 2011. години, 3.099,5 милиона КМ у 2012. години и 3.121,4 милиона КМ у 2013. години. Учешће нето домаће потрошње у укупној буџетској потрошњи износи 87,1% у 2011. години, 86,3% у 2012. години и 84,9% у 2013. години. Учешће нето домаће потрошње у бруто домаћем производу (БДП-у) износи 33,4% у 2011. години, 32,2% у 2012. години и 30,4% у 2013. години.

Плате запослених

Приликом појектовања плата у јавном сектору у периоду 2011-2013. година, Министарство финансија се руководило рестриктивном политиком потрошње Владе Републике Српске у овој области, а при том је имало у виду раније донијете акте Владе о ограничавању пријема нових радника као и измјене Закона о платама запослених који плате примају из буџета Републике Српске. Укупна издвајања за плате у јавном сектору су остала на нивоу 2010. године.

Трансфери појединцима

У периоду 2011-2013. година, пројектован је раст укупних трансфера са 934,1 милиона КМ у 2011. години на 963,6 милиона КМ у 2013. години. Њихово учешће у БДП-у опада са 10,2% БДП-а у 2011. години на 9,4% БДП-а у 2013. години. Најзначајнија издвајања унутар ове врсте трошкова односе се на средства за исплату пензија, трансфере ратним војним инвалидима и цивилним жртвама рата, избјеглицама и расељеним лицима.

Јавна улагања и пројекти финансирани извана

У савременим условима земаља са тржишном привредом и транзицијским процесом успјешан и ефикасан развој зависи од стратешког планирања. У процесу стратешког планирања, чији дио чини и Документ оквирног буџета, важан фактор је капитални или инвестициони буџет. Капитални буџет представља дио укупног Буџета Републике Српске (Буџет Републике, ESCROW рачун, буџети Фондова и јавних предузећа те дјелимично буџети општина - кроз кредитна задужења) који се односи на дугорочна улагања јавног сектора.

Према томе, извори средстава за финансирање јавних инвестиција су Економско-социјална компонента Развојног програма Републике Српске, јавне инвестиције из буџета Републике, улагања ресорних министарстава и суфинансирање, инокредити и инодонације и властита средства учесника у реализацији пројеката.

Финансирање јавних инвестиција у периоду 2011-2013. година, подразумева одржавање прихватљивог нивоа трошења на инвестиције, имајући у виду да су домаћа средства ограничена, а да се ино финансирање смањује.

С обзиром да се ино финансирање пројеката налази изван годишњег буџета и не имплементира се у потпуности путем система трезора, стварни ниво јавних инвестиција вјероватно је већи него што је то наведено.

Управљање јавним дугом

Спољни дуг

Укупан спољни дуг Републике Српске на дан 31.12.2009. године износи 1.857,6 милиона КМ и у исти није укључена камата, као ни други трошкови. Дуг настао прије априла 1992. године, третира се као стари дуг, дуг настао средином децембра 1995. године и након тога, третира се као нови дуг, док се дуг настао у периоду између тих датума не сматра дугом Републике Српске.

У периоду 2011-2013. година, пројектована средства за сервисирање спољног дуга износе 135,1 милиона КМ у 2011, 157,7 милиона КМ у 2012. и 199,8 милиона КМ у 2013. години. Наведене пројекције садрже планиране отплате спољног дуга по постојећим кредитним споразумима, а у складу са стварно договореним каматним стопама.

У пројекцији сервисирања спољног дуга урачунато је и 5% резерве (у односу на укупне обавезе по основу спољног дуга), којом би се покрили ризици у случају промјене каматних стопа, промјене девизног курса, одобравања будућих кредита (односно отплате камате по тим кредитима) и нове алокације старог дуга.

Унутрашњи дуг

Обавезе по основу унутрашњег дуга су процијењене на око 1,76 милијарди КМ и чине их: опште неисплаћене обавезе буџета Републике Српске, обавезе по основу девизне штедње депоноване код банака на територији Републике Српске до 31.12.1991. године и обавезе по основу материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20.05.1992. до 19.06.1996. године. Од наведеног износа унутрашњег дуга отписано је 70,4 милиона КМ, за исплату у готовини планирано је 221,0 милиона КМ, а емисијом обвезница планирано је измирење 1.470,3 милион КМ. Основни предуслов за измирење обавеза по основу пројектованог унутрашњег дуга представља верификација сваке врсте обавеза. Стање пројектованог унутрашњег дуга Републике Српске на дан 31.12.2009. године износи 1.421,9 милиона КМ.

Одредбама Закона о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске, број: 63/04, 47/06, 68/07, 17/08, 64/08 и 34/09¹), и Закона о условима и начину измирења обавеза по основу рачуна старе девизне штедње емисијом обвезница у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 1/08) предвиђено је да ће утврђене обавезе бити измирене кроз комбинацију готовинских исплата и издавања дугорочних обвезница.

Планиране исплате у складу са напријед наведеним законским прописима из буџета Републике Српске за унутрашњи дуг износе 96,8 милиона КМ у 2011, 114,5 милиона КМ у 2012, 134,6 милиона КМ у 2013. години и остале обавезе по унутрашњем дугу, које нису дефинисане напријед наведеном законским прописима (гаранције, уговорене услуге по основу верификације обавеза по унутрашњем дугу и емисије обвезница, затим трошкове по основу судских извршних рјешења која су донесена после 31.12.2002. године итд.), а који износе 11,9 милиона КМ у 2011, 10,8 милиона КМ у 2012. и 10,8 милиона КМ у 2013. години.

Приоритети потрошње и почетна ограничења буџета за период 2011-2013. година

У процесу израде Документа оквирног буџета Републике Српске, у дијелу који се односи на приоритете потрошње, приликом утврђивања препорука о буџетским лимитима Министарство финансија Републике Српске је водило рачуна о тренутној економској и финансијској ситуацији, која је условљена глобалним рецесионим кретањима која су започела у протеклом периоду.

Почетна ограничења по ресорним министарствима, односно, буџетским корисницима за период 2011-2013. година, израђена су уз уважавање постојећих политика које су узете у обзир при изради Буџета Републике Српске за 2010. годину. Почетна, односно иницијална ограничења су полазна основа која ће се користити при изради буџета Републике Српске, али иста могу бити измјењена током самог процеса израде буџета због могућих одступања од претпоставки и промјене политика коришћених при изради ДОБ-а 2011-2013.

¹ Пречишћен текст наведеног Закона објављен је у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 7/10

Поглавље 1: Увод у Документ оквирног буџета Републике Српске за период 2011-2013. година

Документ оквирног буџета Републике Српске за период 2011-2013. година је интегрални дио годишњег буџетског циклуса. Његова намјена је да постави стратешки оквир и горње границе ресурса, унутар којих би се требао припремати годишњи буџет. Он такође даје пројекције прихода и расхода за период 2011-2013. година и идентификује кључне буџетске опције и питања везана за политике, што ће утицати на мобилизацију јавних ресурса и алокацију истих у току средњорочног периода.

Кључни циљ Документа оквирног буџета Републике Српске је да осигура бољу повезаности између приоритетних политика Владе и начина на које она алоцира јавне ресурсе. У том контексту, за Документ оквирног буџета Републике Српске су била корисна усмјерења везана за политике која су обезбијеђена кроз припрему развојних докумената.

Документ оквирног буџета чине сљедећа поглавља: (I) Увод у Документ оквирног буџета Републике Српске за период 2011-2013. година, (II) Средњорочне макроекономске претпоставке и пројекције; (III) Средњорочна фискална стратегија; (IV) Проблематика потрошње у јавном сектору; и (V) Буџетски приоритети за период 2011-2013. година.

При пројектовању величина, садржаних у Документу оквирног буџета, узети су у обзир важећи законски, подзаконски и други акти, постојеће политике, те извјесне измјене истих, одлуке институција Републике Српске, институција БиХ, као и договори са међународним финансијским институцијама, а што је било познато до завршетка израде Документа оквирног буџета. У недостатку основа за израду пројекција кориштене су и одговарајуће претпоставке. Свака промјена наведених основа коришћених при пројекцијама, настала, прије свега, као резултат прихваћених договора са међународним финансијским и другим релевантним институцијама, од стране законодавне и извршне власти Републике Српске, као и промјена по било којем другом основу, захтијеваће измјену истих.

Поглавље 2: Средњорочне макроекономске претпоставке и пројекције

У овом поглављу дате су основне макроекономске претпоставке и пројекције на којима су засноване прелиминарне процјене нацрта буџета за период 2011-2013. година. У првом дијелу Поглавља дата су кретања и пројекције макроекономских показатеља за земље окружења, према процјенама и пројекцијама ММФ-а, а у другом дијелу Поглавља дата су кретања и пројекције макроекономских показатеља за Републику Српску.

Кретање и процјене макроекономских показатеља у окружењу

Као посљедица глобалне економске кризе, 2009. године, забиљежене су негативне стопе раста реалног БДП-а у међународном окружењу. Према подацима ММФ-а² свјетска привреда је забиљежила реалан пад од 0,6% у 2009. години. У Европској Унији реални БДП је смањен за 4,1%, док је исти пад реалног БДП-а забиљежен и у Еврозони. У земљама ближег окружења такође су забиљежене негативне стопе раста реалног БДП-а (Србија -2,9%, Хрватска -5,8% и Словенија -7,3%).

Табела 2.1. Стопе раста реалног БДП-а у земљама окружења

Реални раст БДП-а, у %	2008	2009	2010	2011	2015
Свијет	3,0	-0,6	4,2	4,3	4,6
ЕУ (27) ³	0,9	-4,1	1,0	1,8	2,1
ЕА (16) ⁴	0,6	-4,1	1,0	1,5	1,7
Словенија	3,5	-7,3	1,1	2,0	3,8
Хрватска	2,4	-5,8	0,2	2,5	3,0
Србија	5,5	-2,9	2,0	3,0	5,0
БиХ	5,4	-3,4	0,5	4,0	4,5

Извор: World Economic Outlook Update, април 2010.

Међутим, у 2010. години, према пројекцијама ММФ-а (табела 2.1) очекује се опоравак свјетске привреде, и поновни повратак на позитивне стопе раста, док се у периоду од 2011. године очекују повратак на стопе раста реалног БДП-а које су биле прије свјетске економске кризе.

Пад укупне свјетске привреде, одразио се и на успорени раст инфлације. У складу с тим, стопа инфлације у земљама окружења кретала се до 1,0%, изузев Хрватске и Србије, гдје је забиљежена стопа инфлације од 2,4%, односно 8,1%. У периоду од 2010. године у складу са очекиваним опоравком свјетске привреде очекује се и раст стопе инфлације (индекса потрошачких цијена).

² World Economic Outlook Update, април 2010.

³ ЕУ (27) обухвата земље чланице: Белгија, Бугарска, Чешка Република, Данска, Њемачка, Естонија, Ирска, Грчка, Шпанија, Француска, Италија, Кипар, Латвија, Литванија, Луксембург, Мађарска, Малта, Холандија, Аустрија, Пољска, Португал, Румунија, Словенија, Словачка, Финска, Шветска, и Велика Британија.

⁴ ЕА (16) – Еурозона – обухвата земље: Белгија, Њемачка, Ирска, Грчка, Шпанија, Француска, Италија, Кипар, Луксембург, Малта, Холандија, Аустрија, Португал, Словенија, Словачка и Финска.

Табела 2.2. Инфлација

Просјечна стопа инфлације (CPI), у %	2008	2009	2010	2011	2015
ЕУ (27)	3,7	0,9	1,5	1,5	2,0
ЕА (16)	3,3	0,3	1,1	1,3	1,9
Словенија	5,7	0,8	1,5	2,3	2,9
Хрватска	6,1	2,4	2,3	2,8	3,0
Србија	12,4	8,1	4,8	4,8	4,0
БиХ	7,4	-0,4	1,6	1,9	2,5

Извор: World Economic Outlook Update, април 2010.

Очекивани опоравак свјетске привреде и свјетске трговине у средњорочном периоду, позитивно ће се одразити на привредна кретања и у Републици Српској. Посебан утицај ће имати кретања у земљама које имају висок удио у робној размјени са Републиком Српском.

Кретање и пројекције макроекономских показатеља за Републику Српску

У циљу израде Документа оквирног буџета за период 2011-2013. година, а за потребе пројекција прихода и расхода Републике Српске, Министарство финансија Републике Српске је израдило пројекције основних макроекономских показатеља за Републику Српску (Табела 2.3). Приликом израде макроекономских пројекција за Републику Српску, пошло се од анализе кретања макроекономских показатеља у претходним годинама и првих пет мјесеци 2010. године. Треба истаћи да су пројекције рађене у условима сталних промјена пројекција у окружењу условљених утицајем свјетске економске кризе, а које су такође узете у обзир. Због тога је могуће очекивати ревидирање наведених процјена у трећем кварталу ове године, а пројекције за 2012. и 2013. годину треба узимати као оријентационе.

Табела 2.3. Пројекције макроекономских показатеља Републике Српске

Показатељи	2008	2009	2010	2011	2012	2013
БДП у милионима КМ – номинални	8.489	8.455	8.717	9.092	9.592	10.206
Број становника – у милионима	1,43	1,43	1,42	1,42	1,41	1,41
БДП по становнику у КМ	5.924	5.918	6.122	6.409	6.788	7.253
% раста БДП-а, номинално	15,5%	-0,4%	3,1%	4,3%	5,5%	6,4%
% раста БДП-а, реално	6,2%	0,0%	1,4%	2,5%	3,4%	4,1%
Инфлација - годишња стопа	7,2%	-0,4%	1,5%	1,7%	1,9%	2,1%
Просјечне нето плате у КМ	755	788	790	828	870	916
Увоз у милионима КМ	4.147	3.567	3.629	3.765	3.967	4.230
Раст увоза у %	23,9%	-14,0%	1,7%	3,7%	5,4%	6,6%
Извоз у милионима КМ	1.922	1.673	1.740	1.913	2.166	2.470
Раст извоза у %	15,0%	-13,0%	4,0%	9,9%	13,2%	14,0%
Покривеност увоза извозом у %	46,3%	46,9%	47,9%	50,8%	54,6%	58,4%
Стопа незапослености %	34,3%	35,4%	36,3%	36,2%	36,1%	35,7%

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске (за период 2008-2009. година, осим БДП-а за 2009. год) и процјене и пројекције Министарства финансија Републике Српске (за период 2010-2013. год. и БДП за 2009. год); Напомена: БДП је процијењен и пројектован производном методом, као што то ради и РЗС РС

Привредна активност током 2009. године и у Републици Српској је у значајној мјери била под утицајем негативних ефеката свјетске економске кризе. Међутим, Влада Републике Српске је својим инструментима и мјерама економске политике утицала да се негативни ефекти економске кризе умање и што прије превазиђу. Поред тога, Влада је дефинисала и донијела Програм мјера за ублажавање негативних ефеката свјетске економске кризе на Републику Српску које имају за циљ: рестриктивну политику јавне потрошње, смањење оптерећења привреде, очување домаће тражње и запослености путем јавних радова и инфраструктурних пројеката, супституцију увоза, побољшање услова и критеријума кредитирања за текућа и инвестициона улагања путем пословних банака и сл.

Све то је имало за посљедицу да је Република Српска је у 2009. години и поред свјетске економске кризе успјела да очува своју привредну активност. Поред тога, физички обим индустријске производње у периоду I-XII 2009. године у односу на исти период претходне године повећан је за 19,0%, а највећи раст производње регистрован је у области прерађивачке индустрије од 35,1%.⁵

Макроекономски показатељи за првих пет мјесеци 2010. године, показују да се у 2010. години очекује додатни раст привредне активности, односно реални раст БДП-а од 1,4%, док у наредним годинама се очекује постепено враћање на тренд раста који је биљежен у претходним годинама. Пројектована стопа реалног раста БДП-а за 2011. годину је 2,5%, а за 2012. и 2013. годину је 3,4%, односно 4,1%.

Процијењена годишња стопа инфлације за 2010. годину износи 1,5%. У периоду 2011-2013. година, очекује се раст стопа инфлације и њено кретање од 1,7% у 2011. години, 1,9% у 2012. до 2,1% у 2013. години, што је у складу са очекиваним опоравком и повећањем привредне активности у годинама након свјетске економске кризе.

Просјечна нето плата у Републици Српској је повећана и у 2009. години и износила је 788 КМ, што је за 4,4% већа плата у односу на 2008. годину. Предвиђа се да ће и у 2010. и 2011. години, просјечне плате имати тренд раста и износити 790 КМ, односно 828 КМ. У периоду 2012-2013. година очекује се раст просјечних плата и то на ниво од 870 КМ у 2012, односно 916 КМ у 2013. години.

Процјењује се да ће статистичка стопа незапослености у 2010. години незнатно расти, док ће према процјенама у 2011. години статистичка стопа незапосленост бити смањена на 36,2%. У складу са економским опоравком у 2012. и 2013. години пројектовано је даље смањење незапослености, односно пројектована је статистичка стопа незапослености од 36,1% у 2012. години и 35,7% у 2013. години.

Поредећи податке о увозу и извозу у периоду I-IV 2010. години, са подацима из истог периода 2009. године долазимо до информације да је обим спољнотрговинске размјене већи за 12,5%, извоз је већи за 31,4%, а увоз је већи за 3,6%. У складу с тим, процјењује се да ће у периоду 2011-2013. година увоз биљежити раст од 3,7% у 2011. години до 6,6% у 2013. години, док ће извоз биљежити раст од 9,9% у 2011, до 14,0% у 2013. години. у истом периоду покривеност увоза извозом ће порастати са 50,8% на 58,4%.

⁵ Поређења ради, у периоду I-XII 2009. године, у односу на исти период 2008. године, обим индустријске производње у Европској унији опао је за 4,9%, док је у Еуро зони обим индустријске производње опао за 5,0%. У земљама региона такође је забиљежен пад обима индустријске производње, и то: у Србији за 1,3%, Хрватској за 5,8%, ФБиХ за 9,9%, док је у Словенији забиљежен раст од 2,7% (Извор: Eurostat).

Очекивано смањење рецесионог притиска из окружења у 2010. години требало би да спријечи наставак пада потрошње, што ће се додатно позитивно одразити на стопу раста БДП-а. Поред тога, опоравак свјетске економије од 2010. године утицаће и на економски опоравак у Републици Српској, у складу са чим су пројектоване више стопе раста и постепено враћање на тренд у претходним годинама. Овај раст требао би бити предвођен повећаном приватном потрошњом, инвестицијама и извозом.

Опоравак свјетске тражње и повећање извоза прерађивачке индустрије биће главни фактор раста извоза. Значајан допринос повећању извоза у 2012. и 2013. години очекује се од термоелектране која је тренутно у фази изградње. Подстицај инвестицијама очекује се и од наставка реализације постојећих и отпочињања нових инфраструктурних радова. Поред тога, јачање извозне тражње, те повољни услови кредитирања, требали би подстаћи јачање приватних инвестиција у периоду од 2011. до 2013. године и реализацију пројеката из области јавно-приватног партнерства.

Поглавље 3: Средњорочна фискална стратегија

У овом поглављу Документа приказане су пројекције прихода за финансирање јавних расхода, који се очекују у току средњорочног периода, а на основу пројектованих макроекономских показатеља, постојећих пореских политика као и примјене нових пореских политика. Приликом израде пројекције јавних прихода узети су у обзир ефекти рецесионих кретања глобалног карактера, даљња примјена Привременог споразума о стабилизацији и придруживању, усклађивање стопа акциза са минималним стандардима у Европској Унији по основу Закона о акцизама у БиХ, предвиђене измјене пореске политике директних пореза и ефекти повећања најниже плате на 370 КМ у Републици Српској.

Фискална стратегија

У циљу изградње одрживог фискалног система и постизања дугорочног привредног раста Републике Српске, наставља се са политиком управљања јавном потрошњом.

Расподјела прихода

Из припадајућег дијела прихода Републике Српске директно се врши уплата за сервисирање спољног (ино) дуга, а преостали дио средстава индиректних пореза се распоређује између буџета Републике Српске, општина и градова и ЈП "Путеви Републике Српске", у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске.

На основу до сада наплаћених индиректних прихода, у сврху израде ДОБ-а 2011-2013, процјењени су укупни приходи од индиректних пореза на нивоу БиХ у 2010. години у износу од 4.656,1 милион КМ (нето износ индиректних прихода).

Пројектовани укупни приходи од индиректних пореза у 2011. години износе 4.972 милиона КМ, у 2012. години 5.318,8 милиона КМ што представља раст од 7,0% у односу на 2010. годину, односно у 2013. години 5.679,4 милиона КМ што представља раст од 6,8% у односу на 2012. годину.

Пројектовани износ прихода од индиректних пореза (нето) на нивоу БиХ у 2011. години, у износу од 4.972 милиона КМ чине:

- ПДВ 3.093,3 милиона КМ,
- царинске даџбине 271,9 милиона КМ,
- акцизе 1.277,0 милиона КМ,
- путарина 311,1 милион КМ и
- остали приходи 18,7 милиона КМ.

ПДВ

Пројектовани укупни приходи од ПДВ-а у 2011. години, износе 3.093,3 милиона КМ. У 2012. години очекују се приходи у износу од 3.294 милиона КМ или 6,5% више него у 2011. години, односно 3.506,6 милиона КМ у 2013. години или 6,5% више него у 2012. години.

Царинске даџбине

Пројектовани укупни приходи по основу царинских даџбина у 2011. години, износе 271,9 милиона КМ. Пројекција прихода по основу царина за 2011, 2012. и 2013. годину је заснована на имплементацији Споразума о стабилизацији и придруживању и њеном утицају на увозне токове, односно на макроекономским претпоставкама раста увоза као и претпоставци да ће се увоз роба из ЕУ зоне свести на бесцаринску основу у петогодишњем периоду, почев од момента примјене Споразума. Пројектовани приход по основу царинских даџбина у 2012. години износи 238,1 милион КМ, што представља пад од 12,4% у односу на 2011. годину, односно 224,3 милиона КМ у 2013. години што представља пад од 5,8% у односу на 2012. годину.

Акцизе

Пројектовани укупни приходи по основу акцизе у 2011. години износе 1.277 милиона КМ. У 2012. години очекује се износ од 1.439,3 милиона КМ или 12,7% више него у 2011. години, односно 1.583,2 милиона КМ у 2013. години или 10,0% више него у 2012. години. Пројектовани раст прихода по основу акциза је усклађен са примјеном новог Закона о акцизама.

Приходи буџета Републике Српске

Приходи од индиректних пореза

На основу процјене прихода од индиректних пореза, у расподјели, примјеном Закона о буџетском систему, буџету Републике Српске (без спољног дуга) у 2011. години припада износ од 840,9 милиона КМ, односно са спољним дугом 975,8 милиона КМ. Пројектовани приход по основу индиректних пореза без спољног дуга у 2012. години износи 886,5 милиона КМ или 1.044,1 милион КМ са ино дугом. У 2013. години износ индиректних пореза који припадају буџету Републике без спољног дуга је 904,1 милион КМ, односно 1.115,1 милион КМ са ино дугом.

Поред прихода од индиректних пореза, Република Српска прикупља и друге (директне) порезе, укључујући порез на добит предузећа, порез на доходак, друге пореске приходе (остали порези на имовину, накнаде од приређивања игара на срећу, заостале индиректне приходе), као и непореске приходе.

Приходи од директних пореза

Порез на добит

Пројектовани приход по основу пореза на добит у 2011. години износи 143,4 милиона КМ, у 2012. години 170,2 милиона КМ, а у 2013. години 188,5 милиона КМ. Раст прихода по основу пореза на добит, у посматраном периоду, је усклађен са очекиваним привредним растом, увећаним за ефекте инфлације. Такође је узет у обзир и ефекат повећања наплате ове врсте прихода, као резултат појачане контроле од стране надлежних органа у циљу смањења сиве економије.

Порез на доходак

Пројектовани приход по основу пореза на доходак у 2011. години износи 129,2 милиона КМ, у 2012. години 155,2 милиона КМ, а у 2013. години 172,6 милиона КМ. Наведене пројекције усклађене су са растом најниже и просјечне нето плате у Републици Српској, планом раста запослености у Републици Српској и планираним измјенама и допунама Закона о порезу на доходак. У обзир су узети и ефекти повећања наплате пореза на доходак, као резултат појачане контроле од стране надлежних органа у циљу смањења сиве економије у области запослености и исказивања зарада. У складу са Законом о буџетском систему приход од пореза на доходак је предмет расподјеле између буџета Републике и буџета општина, при чему Републици припада 75% прихода.

Други порези

Пројектовани приходи по основу осталих пореза (заостали индиректни приходи, остали порези на имовину) у 2011. години износе 16,9 милиона КМ, у 2012. години 16,3 милиона КМ, док у 2013. години износе 16,8 милиона КМ.

Непорески приходи

Укупан очекивани износ прикупљених непореских прихода у 2011. години, износи 145,5 милиона КМ. Структуру наведених прихода чине:

- Таксе и казне 69,3 милиона КМ,
- Накнаде⁶ 65,6 милиона КМ и
- Други непорески приходи 10,6 милиона КМ који опадају, прије свега због пада осталих прихода од имовине.

Очекивани непорески приходи у 2012. години износе 153,3 милиона КМ, а у 2013. години 161,7 милиона КМ. Пројекција обухвата и ефекте предвиђених измјена и допуна Закона о играма на срећу. Очекује се да ће поменуте измјене имати за резултат раст прихода по основу накнада од приређивања игара на срећу и новчаних казни.

Укупни расположиви приходи и приливи

Очекивани износ укупних пореских и непореских прихода остварених у Буџету Републике Српске, укључујући и отплату ино дуга, у 2011. години износи 1.410,8 милиона КМ. Уколико се на овај износ пореских и непореских прихода дода и износ финансирања од 189,2 милиона КМ у 2011. години, добије се износ укупних расположивих прихода и прилива од 1.600 милиона КМ. Очекивани укупни порески и непорески приходи у 2012. години износе 1.539,1 милион КМ, и износ финансирања 121,0 милиона КМ, што је укупно 1.660,1 милион КМ. У 2013. години укупни порески и непорески приходи су 1.654,7 милиона КМ, финансирање 63,5 милиона КМ, што је укупно 1.718,2 милиона КМ.

У сљедећој табели је приказана пројекција прихода и прилива за период 2011-2013. година:

⁶ Износ накнада укључује и накнаде од приређивања игара на срећу, које се уплаћују од марта 2009. године.

Табела 3.1: Пројекција пореских и непореских прихода и прилива за период 2011-2013. год.
(Буџет Републике Српске)

у мил КМ

Врста прихода	Остварено	План	Пројекција		
	2009	2010	2011	2012	2013
I. Порески приходи	1.150,7	1.193,0	1.265,3	1.385,8	1.493,0
Трансфери са ЈР УИО	866,0	912,8	975,8	1.044,1	1.115,1
Порез на добит	137,9	144,5	143,4	170,2	188,5
Порез на доходак	116,2	118,9	129,2	155,2	172,6
Други порези	30,6	16,8	16,9	16,3	16,8
II. Непорески приходи	253,2	143,7	145,5	153,3	161,7
Таксе и казне	62,2	63,9	69,3	71,6	74,6
Накнаде	54,4	62,2	65,6	72,1	76,5
Остали непорески приходи	136,6	17,6	10,6	9,6	10,6
Укупни порески и непорески приходи	1.403,9	1.336,7	1.410,8	1.539,1	1.654,7
III. Грантови	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IV. Финансирање	152,2	263,3	189,2	121,0	63,5
УКУПНО	1.556,1	1.600,0	1.600,0	1.660,1	1.718,2

Приходи буџета општина и градова

Приходи од индиректних пореза са јединственог рачуна

Као што је раније назначено, у процјени заједничких прихода, за расподјелу општинама и градовима, у 2011. години припада износ од 278,9 милиона КМ. Пројектовани приходи општина и градова по основу индиректних пореза у 2012. години износи 298,4 милиона КМ, односно 318,7 милиона КМ у 2013. години. Поред тога, општине и градови прикупљају низ других директних пореза, који укључују порез на доходак, порез на имовину, као и низ непореских прихода.

Порез на доходак

Порез на доходак се дијели између Републике Српске и општина и градова, на основу Закона о буџетском систему Републике Српске, при чему општинама и градовима припада 25% прихода. Процјена пореза на доходак који припада општинама у 2011. години, износи 42,5 милиона КМ. Пројектовани приход општина и градовима по основу пореза на доходак у 2012. години износи 51,0 милиона КМ, односно 56,9 милиона КМ у 2013. години.

Наведене пројекције усклађене су са растом најниже и просјечне нето плате у Републици Српској, планом раста запослености у Републици Српској, планираним измјенама и допунама Закона о порезу на доходак, те повећањем наплате као резултат појачане контроле од стране надлежних органа у циљу смањења сиве економије.

Други порези

Пројектовани приходи по основу осталих пореза у 2011. години износе 27,3 милиона КМ. Очекивани приходи по основу осталих пореза у 2012. години износе 29,3 милиона КМ, а у 2013. години 31,7 милиона КМ. Пројекција ових прихода усклађена је са реалном стопом раста БДП-а за исти период.

Непорески приходи

Очекивани укупни износ прикупљених непореских прихода у 2011. години износи 163,5 милиона КМ. Пројектовани непорески приходи општина и градова у 2012. години износи 153,0 милиона КМ, односно 146,1 милион КМ у 2013. години.

Укупни расположиви приходи и приливи – општине и градови

Очекивани износ укупних пореских и непореских прихода на располагању општинама и градовима у 2011. години износи 512,2 милиона КМ. Очекивани укупни порески и непорески приходи општина и градова у 2012. износе 531,8 милиона КМ, односно 553,3 милиона КМ у 2013. години.

У следећој табели је приказана пројекција прихода и прилива за период 2011-2013. године:

**Табела 3.2: Пројекција пореских и непореских прихода и прилива за период 2011-2013. год.
(Општине/Градови)**

у мил КМ

<i>Врста прихода</i>	<i>Остварено</i>	<i>План</i>	<i>Пројекција</i>		
	2009	2010	2011	2012	2013
<i>I. Порески приходи</i>	320,3	329,1	348,7	378,7	407,3
<i>Трансфери са ЈР УИО</i>	263,6	266,8	278,9	298,4	318,7
<i>Порез на добит</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Порез на доходак</i>	36,4	38,6	42,5	51,0	56,9
<i>Други порези</i>	20,3	23,8	27,3	29,3	31,7
<i>II. Непорески приходи</i>	166,9	170,1	163,5	153,0	146,1
<i>Таксе и казне</i>	27,1	33,1	27,2	28,1	29,2
<i>Накнаде</i>	83,0	88,5	78,5	81,2	84,5
<i>Остали непорески приходи</i>	56,8	48,5	57,8	43,7	32,4
<i>Укупни порески и непорески приходи</i>	487,2	499,2	512,2	531,8	553,3
<i>III. Грантови</i>	130,3	43,2	49,3	38,2	23,2
<i>IV. Финансирање</i>	64,7	48,4	40,0	36,1	35,0
<i>УКУПНО</i>	682,2	590,8	601,4	606,1	611,5

Консолидовани приходи и приливи

У сљедећој табели су наведени консолидовани порески и непорески приходи и приливи за буџет Републике, буџете општина и градова и приходе ванбуџетских фондова.

Табела 3.3: Консолидована пројекција пореских и непореских прихода и прилива за период 2011-2013. год.

у мил КМ

Врста прихода	Остварено	План	Пројекција		
	2009	2010	2011	2012	2013
I. Порески приходи	1.471,0	1.522,1	1.614,0	1.764,5	1.900,3
Трансфери са ЈР УИО	1.129,6	1.179,6	1.254,7	1.342,5	1.433,8
Порез на добит	137,9	144,5	143,4	170,2	188,5
Порез на доходак	152,6	157,5	171,7	206,2	229,5
Други порези	50,9	40,6	44,2	45,6	48,5
II. Непорески приходи	420,1	313,8	309,0	306,3	307,8
Таксе и казне	89,3	97,0	96,5	99,7	103,8
Накнаде	137,4	150,7	144,1	153,3	161,0
Остали непорески приходи	193,4	66,1	68,4	53,3	43,0
Укупно порески и непорески приходи	1.891,1	1.835,9	1.923,0	2.070,9	2.208,0
III. Грантови	130,3	43,2	49,3	38,2	23,2
IV. Финансирање	216,9	311,7	229,2	157,1	98,5
V. Ванбуџетски фондови	1172,6	1265,3	1306,9	1326,9	1346,9
Фонд ПИО	651,4	702,9	726,0	737,2	748,3
Фонд дјечије заштите	53,6	57,9	59,8	60,7	61,6
Фонд за запошљавање	26,8	28,9	29,9	30,4	30,8
Фонд здравственог осигурања	440,7	475,5	491,1	498,7	506,2
Укупни приходи	3.063,7	3.101,2	3.229,9	3.397,7	3.554,9
Укупни приходи и грантови	3.194,0	3.144,4	3.279,1	3.435,9	3.578,1
Укупни приливи консолидованог буџета	3.410,9	3.456,1	3.508,3	3.593,0	3.676,6

Пореске политике и управљање порезима

Реформа у области директног опорезивања подразумијевала је доношење сљедећих закона:

- Закон о порезу на добит,
- Закон о порезу на доходак и
- Закон о порезу на непокретности.

Закон о порезу на добит је у примјени од 01.01.2007. године. Добит у Републици Српској се опорезује по јединственој стопи од 10%, што је испод просјека земаља ЕУ. У три године

примјене закона остварен је константан раст ових прихода, тако да је у 2009. години остварен 4,4 пута већи приход него у 2006. години. Пројекција овог прихода за средњорочни период је усклађена са очекиваним привредним растом.

Закон о порезу на доходак је у примјени је од 01.01.2007. године. Од 01.01.2009. године у Републици Српској се обрачун дохотка врши по бруто принципу, док се обрачун доприноса врши на бруто доходак по збирној стопи доприноса од 30,6%. Порез на доходак се плаћа по јединственој стопи од 8% на износ који се добије када се од разлике бруто дохотка и доприноса одузме неопорезиви дио дохотка (лични одбитак). Пројекција прихода од пореза на доходак обухвата ефекте измјена и допуна закона које се налазе у процедури усвајања, у смислу ослобађања од плаћања пореза на доходак на спремање или "catering" доставу топлог obroka до висине 3,5 KM дневно по запосленом а највише до 77,0 KM мјесечно, затим смањење неопорезивог дијела дохотка (личног одбитка) са 3.600 KM на 3.000 KM годишње, али и ефекат повећања најниже плате на 370 KM.

Усвајањем новог Закона о порезу на непокретности, чија примјена је пролонгирана, опорезивање ће се вршити по тржишној вриједности непокретности и по стопи коју утврђују скупштине општина и градова у распону од 0,05-0,5%. Омогућено је умањење пореске основице за све непокретности које представљају пребивалиште домаћинства пореског обвезника, што је додатно растерећење у односу на садашњи Закон о порезима на имовину. Значајна су и ослобађања која стимулишу властиту пољопривредну производњу и обраду пољопривредног земљишта. Овим Законом се настоји подстаћи рационалније кориштење непокретности. Опорезивањем по стопи коју утврђују скупштине општина и градова, исте ће моћи водити властиту политику опорезивања непокретности и развојну политику кроз могућност доношења одлука о ослобађању обавезе за дефицитарне производно-занатске привредне дјелатности. Треба нагласити и то да се од јануара 2012. године укида порез на пренос непокретности.

Поред наведених закона који регулишу пореску политику директног опорезивања, битно је поменути Закон о играма на срећу и Закон о доприносима.

Новим Законом о играма на срећу, који је на снази од 04.12.2008. године, извршено је уређивање области приређивања игара на срећу. Примјена закона је показала потребу за додатним регулисањем ове области, па је, поред осталог, у парламентарној процедури увођење нове врсте кладионичких игара на срећу које се приређују путем СМС-а, боље регулисање процедуралних питања у оквиру инспекцијског надзора, те повећање новчаних казни за учињени прекршај. Очекује се да ће поменуте измјене имати за резултат раст накнада за приређивање игара на срећу али и износ наплаћених новчаних казни, које се у одређеним случајевима повећавају са 1.000 KM на 5.000 KM и са 1.500 KM на 7.500 KM.

Закон о доприносима је у примјени од 25.10.2001. године. Битна измјена овог закона је прелазак на бруто принцип обрачуна дохотка и плаћање доприноса на бруто доходак по збирној стопи од 30,6%. Стопе доприноса по бруто принципу су:

- Фонд за пензијско и инвалидско осигурање.....17,0%
- Фонд за здравствено осигурање11,5%
- Фонд за осигурање од незапослености.....0,7%
- Фонд за дјечију заштиту.....1,4%

Преласком на бруто принцип обрачуна доприноса привредни амбијент у Републици Српској је упоредив са стопама доприноса других земаља, и то потврђује да Република Српска и даље примјењује једну од најнижих стопа доприноса. Пројекције ових прихода су усклађене са растом најниже и просјечне нето плате у Републици Српској, планом раста запослености у Републици Српској и планираним измјенама и допунама Закона о порезу на доходак.

Индиректни порези

У области индиректног опорезивања усвајен је нови Закон о акцизама у БиХ, који се примјењује од 01.07.2009. године. Наведени закон је у 2010. години довео до:

- значајног повећања прихода по основу акциза на дуванске прерађевине - увођењем поред пропорционалне (42,0%) и посебне акцизе од 7,5 КМ/1000 ком (0,15 КМ/20 ком), као и минималне акцизе од 01.01.2010. годину у износу од 40,0 КМ/1000 ком (0,80 КМ/20 ком). Због учешћа од око 12,0% у укупним индиректним приходима, те континуираног усклађивања стопа акциза са минималним стандардима у Европској Унији, овај приход ће битно утицати на повећање индиректних прихода у наредном периоду;
- смањења прихода по основу акциза на кафу, иако је повећана акциза за сирову кафу са 1 КМ/кг на 1,5 КМ/кг и пржену и мљевену кафу са 2,5 КМ/кг на 3 КМ/кг, али због веома малог учешћа у индиректним приходима од око 0,5% немају битнији утицај на укупне индиректне приходе;
- повећања прихода од путарине, због увођења додатне путарине у износу од 0,10 КМ/л, која је намјењена за изградњу аутопутева.

Примјена Споразума о стабилизацији и придруживању узрокује и даље пад прихода од царина, што је очекивано. Приходи од ПДВ-а су нешто мањи у 2010. години у односу на исти период 2009. године, али исти показују тенденцију раста, те се крајем 2010. године очекује њихов додатни допринос повећању укупних индиректних прихода. Укупни бруто индиректни приходи су за 4 мјесеца 2010. године нешто већи него у истом периоду 2009. године, док су нето индиректни приходи већи за око 3,5% у односу на исти период 2009. године. Процјена индиректних прихода за 2010. годину је усклађена са приливом средстава у 2010. години, док је пројекција ових прихода за средњорочни период усклађена са усвојеним стопама раста истих на Фискалном савјету БиХ.

Буџетски систем Републике Српске за период 2011-2013. година

Буџетски систем Републике Српске се састоји од три основна елемента:

- Буџет Републике Српске;
- Буџета општина и градова и
- Финансијских планова ванбуџетских фондова (Фонд ПИО, Фонд здравственог осигурања, Фонд дјечије заштите и Завод за запошљавање).

У сљедећој табели су наведене процјене консолидованих буџета у Републици Српској за период 2011-2013. година.

Табела 3.4: Примарни фискални биланс

у мил КМ

Р.бр	ОПИС	Остварено	План	Пројекција		
		2009	2010	2011	2012	2013
1.	Приливи консолидованог буџета (2+5.1+6.1)	3.410,9	3.456,1	3.508,3	3.593,0	3.676,6
2.	Укупни приходи и грантови (2.1.+2.2.+2.3.)	3.194,0	3.144,4	3.279,1	3.435,9	3.578,1
2.1.	Грантови Републике	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.	Грантови општина	130,3	43,2	49,3	38,2	23,2
2.3.	Укупни приходи	3.063,7	3.101,2	3.229,9	3.397,7	3.554,9
2.3.1.	Порески приходи	1.471,0	1.522,1	1.614,0	1.764,5	1.900,3
	Република	1.150,7	1.193,0	1.265,3	1.385,8	1.493,0
	Општине	320,3	329,1	348,7	378,7	407,3
2.3.2.	Непорески приходи	420,1	313,8	309,0	306,3	307,8
	Република	253,2	143,7	145,5	153,3	161,7
	Општине	166,9	170,1	163,5	153,0	146,1
2.3.3.	Приходи ванбуџетских фондова	1.172,6	1.265,3	1.306,9	1.326,9	1.346,9
3.	Укупна потрошња	3.319,0	3.326,1	3.373,2	3.435,3	3.476,8
3.1.	Потрошња Републике	1.200,0	1.208,6	1.243,6	1.281,1	1.297,6
3.2.	Потрошња општина	721,2	594,8	605,4	610,0	615,0
3.3.	Потрошња фондова	1.397,9	1.522,7	1.524,3	1.544,3	1.564,3
4.	Буџетски биланс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.1.	Биланс републичког буџета	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.2.	Биланс општинских буџета	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Нето финансирање Републике	60,3	133,3	54,1	-36,7	-136,3
5.1.	Финансирање Републике	152,2	263,3	189,2	121,0	63,5
5.2.	Отплата кредита Републике	91,9	130,0	135,1	157,7	199,8
6.	Нето финансирање општина	64,7	48,4	40,0	36,1	35,0
6.1.	Финансирање општина	64,7	48,4	40,0	36,1	35,0
6.2.	Отплата кредита општина	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7.	Трансфери Републике	264,2	261,4	221,4	221,4	220,9
7.1.	Трансфери општинама	39,0	4,0	4,0	4,0	3,5
7.2.	Трансфери фондовима	225,3	257,4	217,4	217,4	217,4
8.	Расположиви оквир Републичког буџета (3.1.+7.)	1.464,2	1.470,0	1.464,9	1.502,4	1.518,4
9.	Републички буџет (5.2.+8.)	1.556,1	1.600,0	1.600,0	1.660,1	1.718,2

Поглавље 4: Проблематика потрошње у јавном сектору

У овом поглављу су сажета водећа питања из области управљања ресурсима јавног сектора и буџетске реформе која имају утицај на буџет Републике Српске. Таква анализа представља важан елемент процеса средњорочног планирања буџета и пружа преглед структуре буџета по економским категоријама, као и евентуалне структуралне дисбалансе које је неопходно узети у обзир приликом доношења одлука о приоритетима потрошње и горњих лимита буџетске потрошње буџетских корисника.

У овом поглављу се анализирају и дају препоруке по питању структуре буџета, нарочито питања у вези потрошње на плате у јавном сектору, материјалним трошковима, капиталном потрошњом и трансферима (у буџету Републике Српске, те између буџета Републике Српске и буџета општина и градова и ванбуџетских фондова). На основу поменуте анализе, израђене су пројекције буџетске потрошње по економској класификацији за период 2011-2013. година.

Плате у јавном сектору

Приликом појектовања плата у јавном сектору, Министарство финансија се руководило рестриктивном политиком потрошње Владе Републике Српске у овој области, а при том је имало у виду раније донијете акте Владе о ограничавању пријема нових радника као и измјене Закона о платама које су ступиле на снагу 01.01.2010. године (Закона о платама запослених у органима управе Републике Српске, Закона о платама запослених у области просвјете и културе Републике Српске и Закона о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, казнено – поправним установама и судској полицији).

Укупна очекивана потрошња на плате у јавном сектору у Републици Српској износи 831,0 милиона КМ у 2011. години, што је на нивоу 2010. године, обзиром да у условима смањене привредне активности не можемо очекивати раст јавне потрошње за ове намјене. Укупна потрошња Републике Српске на плате у 2011. години представља 23,7% укупне буџетске потрошње, коју чине Буџет Републике Српске, буџети општина и градова и ванбуџетски фондови.

Према подацима којима располаже Министарство финансија укупан број запослених у јавним институцијама Републике Српске у 2010. години (фебруар 2010. године) износи 33.061 радника. Кретање броја запослених у наредном трогодишњем периоду планирано је на нивоу 2010. године, а у складу са политикама Владе у овој области.

Материјални трошкови

Укупни материјални трошкови Републике, општина и градова и фондова се процјењују на 711,2 милиона КМ у 2011. години, што је мање за 4,8 милиона КМ у односу на 2010. годину, односно за 0,7% у односу на издвајања за материјалне трошкове у 2010. години. Учешће ове врсте расхода у укупној потрошњи износи 20,3%.

Однос између материјалних трошкова и потрошње на плате је користан, али „широк“ показатељ за мјерење опште адекватности подршке која се пружа Влади за реализацију програма и пружање услуга на ефикасан и дјелотворан начин.

На следећем графикону су приказани релативни проценти плата и материјалних трошкова у односу на укупну консолидовану потрошњу у периоду 2009-2013 година.

Слика 4.1: Однос материјалних трошкова и потрошње на плате у укупном буџету (процентуални показатељи) и тренд

Са графикана уочавамо да учешће личних примања и трошкова материјала и услуга у укупним консолидованим расходима опада у наредном трогодишњем циклусу. Ово потврђује да је Влада Републике Српске одлучна да и у наредном периоду настави са политикама које су допринијеле стабилности јавних финансија и ограничавању непродуктивне потрошње, те осигуравању адекватних средстава за постојеће високоприоритетне програме и услуге, како би исти одговорили на њене стратешке и програмске циљеве. У исто вријеме, буџетски корисници требају извршити систематски преглед програма и услуга и гдје то буде могуће, прерасподијелити ресурсе са програма ниског приоритета који дају слабе резултате на програме вишег приоритета.

Трансфери

Трансфери појединцима

Трансфери појединцима на свим нивоима власти у 2011. години, процјењују се на 934,1 милиона КМ, што је више за 28,1 милион КМ у односу на 2010. годину, односно за 3,1% у односу на ова издвајања у 2010. години. Учешће ове врсте расхода у укупној потрошњи за 2011. годину износи 26,6%. Најзначајнија издвајања унутар ове врсте трошкова односе се на средства за исплату пензија, трансфере ратним војним инвалидима и цивилним жртвама рата, те избјеглицама и расељеним лицима.

Субвенције

Оперативне субвенције за комерцијална предузећа и институције се процјењују на 4,4% укупне консолидоване потрошње свих нивоа власти у 2011. години. Тај ниво издвајања одражава и владину политику подстицајима секторском расту у предузећима и институцијама путем успостављања повољнијег и предвидљивијег пословног окружења кроз законодавну реформу.

Подстицај извоза је једна од мјера које Влада Републике Српске предузима на смањењу спољнотрговинског дефицита. Подстицајна средства имају за циљ подизање конкурентности домаћих предузећа како би била спремна за услове на међународном тржишту. Најзначајнија издвајања унутар ове групе расхода се односе на субвенционисање у области пољопривреде, шумарства и саобраћаја, али и социјалне заштите и здравља, те привреде Републике Српске.

Међувладини трансфери

Трансфери из Буџета Републике Српске општинама се процјењују на 4 милиона КМ у 2011. години, што је на нивоу издвајања у 2010. години. Исти ниво издвајања се процјењује за 2012. годину, док се у 2013. години планирају издвојити средства у износу од 3,5 милиона КМ. Основна намјена тих трансфера је помоћ неразвијеним општинама.

Трансфери из Буџета Републике Српске фондовима се процјењују на 217,4 милиона КМ у 2011. години. Исти ниво издвајања се процјењује за 2012. и 2013. годину.

Капитални буџет Републике Српске – јавна улагања и пројекти финансирани извана

У савременим условима земаља са тржишном привредом и транзицијским процесом успјешан и ефикасан развој зависи од стратешког планирања. У процесу стратешког планирања, чији дио чини и Документ оквирног буџета, важан фактор је капитални или инвестициони буџет. Капитални буџет представља дио укупног Буџета Републике Српске (Буџет Републике, ESCROW рачун, буџети Фондова и јавних предузећа те дјелимично буџети општина - кроз кредитна задужења) који се односи на дугорочна улагања јавног сектора.

Капитални пројекти су обично велики трансфери који подразумијевају вишегодишње финансирање и чији је вијек трајања/коришћења дужи од пет година, засновани су на свеобухватној процјени потреба, подмирују основне потребе јавности и налажу јавно подношење извјештаја о утрошку средстава. С обзиром на то да капитални пројекти често укључују вишегодишње финансирање, потребно је да се планира висина задуживања путем зајмова, обвезница или дугорочних кредита. Капитални пројекти могу бити кофинансирани средствима донатора.

На нивоу Републике Српске планирана капитална потрошња у 2010. години (укључујући и властита средства учесника у реализацији пројеката – јавна предузећа, општине, фондови, банке, и сл) износи 1.137,1 мил. КМ, од чега се 469,1 мил. КМ или 41,3% финансира из домаћих извора, а 668,0 мил. КМ или 58,7% из вањских извора.

Домаће изворе чине:

- 199,3 мил. КМ из Економско-социјалне компоненте РПРС,
- 30,0 мил. КМ из буџетских средстава за јавне инвестиције,
- 178,7 мил. КМ из осталих буџетских средстава,
- 61,1 мил. КМ из властитих средстава учесника у пројектима

Вањске изворе чине:

- 633,1 мил. КМ из ино кредита и
- 34,9 мил. КМ из ино донација.

Према процјенама, буџетска средства за финансирање јавних инвестиција у 2011, 2012. и 2013. години имају тренд раста у односу на 2010. годину. Учешће средстава ЕСК РПРС у финансирању инвестиција опада у 2011. и 2012. години у односу на 2010. годину, а у 2013. години више неће бити расположива, што је у складу са усвојеном динамиком улагања ових средстава.

Табела 4.1: Структура финансирања јавних инвестиција за период 2010-2013. год.

Ред. бр.	Извори финансирања	Улагања у периоду 2010-2013. год. (у мил. КМ)				
		2010	2011	2012	2013	Укупно
1	* Економско-социјална комп. РПРС - escrow рачун	199,3	76,7	32,4	0,0	308,4
1.1.	- Улагања по конкретним пројектима	145,1	1,2	0,0	0,0	146,3
1.2.	- Неалоцирана средства (до израде ДОБ 2011-2013)	54,2	75,5	32,4	0,0	162,1
2	** Буџет РС - "821800 - јавне инвестиције"	30,0	30,5	35,0	36,0	131,5
2.1.	Алоцирано у 2010. години	30,0	0,0	0,0	0,0	30,0
2.2.	План за период 2011-2013. година	0,0	30,5	35,0	36,0	101,5
3.	Буџет РС - Ресорна министарства и суфинансирање	178,7	68,5	70,3	44,4	361,9
3.1.	- Ресорна министарства (средства потрошачких јединица, ГСМ лиценце и средства приватизације осим од Телекома Српске)	173,9	64,5	67,4	43,2	349,0
3.2.	- Суфинансирање	4,8	4,0	2,9	1,2	12,9
4	Ино средства	668,0	305,4	103,6	67,6	1.144,6
4.1.	Ино кредити	633,1	279,8	98,0	66,5	1.077,4
4.2.	Ино донације	34,9	25,6	5,6	1,1	67,2
5	Остали извори (власт. ср. учесника у реализацији пројеката)	61,1	30,0	15,8	10,5	117,4
	Укупно 1+2+3+4+5	1.137,1	511,1	257,1	158,5	2.063,8

У периоду 2010-2013. год. планирају се инвестициона улагања у износу од 2.063.759.000 КМ.

Табела 4.2: Финансирање јавних инвестиција у периоду 2010-2013. год.

у мил. КМ

Р. бр	Година / извори фин.	ЕСК РПРС (Escrow p)	Буџет РС- јавне инвест.	Буџ.ср-осим јав.инв.	Ино кредити	Ино донације	УКУПНО
1	2010. година	199,3	30,0	178,7	633,1	34,9	1.076,0
2	2011. година	76,7	30,5	68,5	279,8	25,6	481,1
3	2012. година	32,4	35,0	70,3	98,0	5,6	241,3
4	2013. година	0,0	36,0	44,4	66,5	1,1	148,0
		308,4	131,5	361,9	1.077,4	67,2	1.946,4

Сви пројекти за које се тражи финансирање из капиталног буџета морају се сврстати у једну од четири категорије:

- Набавка - обухвата куповину земљишта, укључујући и унапређења било које врсте која се налазе на купљеном земљишту.
- Нова изградња - Пројекат за нову изградњу је цјеловит подухват који обухвата изградњу једног или више објеката. У пројекат су укључени сви радови неопходни за остваривање одговарајуће намјене и израду новог објекта који је могуће користити, опрему која је инсталирана и која на тај начин постаје дио објекта као и уређење и побољшање локације.
- Унапређење - се дефинише као сви радови неопходни за спровођење комплетних и искористивих промјена на постојећем објекту или грађевини, укључујући и све друге техничке услуге, инсталацију фиксне опреме која представља дио објекта или грађевине и уређење грађевинског земљишта.
- Опрема - је материјална имовина трајне или дуготрајне природе, која се употребљава у пословима и активностима и представља саставни дио објекта.

Приказана капитална потрошња у периоду 2010-2013. година, која се реализује путем буџетског система Републике Српске, укључује инвестиције у току за чију реализацију су обезбијеђени извори финансирања и нове приоритетне инвестиције које су у фази преговарања и за чије финансирање је извјесно да ће средства бити обезбијеђена.

С обзиром на непостојање довољно капитала потребног за остварење и подстицање властитог привредног раста, а с тим и технолошког напретка, пожељно је слиједити праксу осталих транзицијских земаља и малих економија и подстицати политику стимулисања страних инвестиција. С тим у вези потребно је:

- Размотрити оправданост увођења капиталног буџета у редовни буџетски циклус,
- Побољшати економску и финансијску анализу у надзору и избору пројеката,
- Имајући у виду да је Република Српска усвојила Закон о јавно-приватном партнерству, користити modele финансирања инвестиција који укључују приватни сектор, тј. јавно приватно партнерство,
- Унаприједити процедуре рационализације избора и поступака у доношењу одлука о јавном инвестирању.

Управљање јавним дугом

Спољни дуг

Стање спољног дуга

Укупни износ спољног дуга Републике Српске са 31.12.2009. године износи 1.857,6 милиона КМ, што не укључује камате и друге трошкове (Табела 4.3).

Стари дуг износи 829,2 милион КМ, односно 44,64% од укупног износа спољног дуга. Унутар структуре старог дуга, најзначајније обавезе су оне према IBRD – Свјетска банка, билатералним повјериоцима из Паришког клуба, те обавезе према повјериоцима из Лондонског клуба.

Ново задуживање Републике Српске са 31.12.2009. године износи 1.028,3 милиона КМ (55,36 % од укупног дуга).

Табела 4.3: Укупан износ спољног дуга на дан 31.12.2009. год.

О П И С	милиона КМ	% укупног дуга
Стари дуг	829,2	44,64%
Нови дуг	1.028,34	55,36%
<i>Инвестициони пројекти</i>	699,33	68,01%
<i>Буџетски кредити</i>	329,01	31,99%
Укупно	1.857,6	100,00%

Кредитна средства одобрена Републици Српској након потписивања Дејтонског мировног споразума 14.12.1995. године износе 2.845,45 милиона КМ. Са 31.12.2009. године повучен је износ од 1.277,25 милиона КМ, отказано је 59,18 милиона КМ, а отплаћен је износ од 273,07 милиона КМ (оригиналне валуте курсиране на дан плаћања). Кредитна средства утрошена су за финансирање пројеката из области обнове и реконструкције; јавних радова и запошљавања; образовања; болничких услуга и здравствене заштите; обнове саобраћаја; жељезница; телекомуникација; електроенергетског система; деминирања; развоја пољопривреде; структуралних реформи; и буџет Републике Српске.

Будућа кретања

У периоду од 2003-2009. године сервисирање спољног дуга се кретало на одрживим нивоима од 2,17% до 1,09% БДП-а. У наредном периоду, очекује се пораст сервисирања спољног дуга као % БДП-а, тако да се процјењује да ће се од 2010-2013. године кретати у интервалу од 1,49%-1,96%.

Табела 4.4 приказује сервис спољног дуга за период 2003-2009. године, те план за 2010. годину, односно пројекцију сервиса спољног дуга за период 2011-2013. године. Приказане пројекције садрже планиране отплате спољног дуга по постојећим кредитним споразумима, у складу са стварно договореним каматним стопама.

У пројекцијама сервиса спољног дуга урачунато је и 5% резерве којом би се покрили ризици у случају промјенљиве каматне стопе, промјене девизног курса, одобрења будућих кредита (односно отплате камате по тим кредитима) и нове алокације старог дуга.

Табела 4.4: Сервис спољног дуга

у мил. КМ

ОПИС	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Камата	31,4	28,7	33,5	39,6	40,4	43,3	36,2	44,8	45,1	48,0	46,8
Отплата главнице	64,8	57,8	56,5	65,0	53,1	47,2	55,7	85,2	90,0	109,7	153,0
Укупно	96,2	86,5	90,0	104,6	93,5	90,5	91,9	130,0	135,1	157,7	199,8

ОПИС	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Камата	0,71%	0,57%	0,60%	0,61%	0,55%	0,51%	0,43%	0,51%	0,50%	0,50%	0,46%
Отплата главнице	1,46%	1,15%	1,01%	1,00%	0,72%	0,56%	0,66%	0,98%	0,99%	1,14%	1,50%
Укупно	2,17%	1,73%	1,60%	1,61%	1,27%	1,07%	1,09%	1,49%	1,49%	1,64%	1,96%
Упоредна ставка: GDP	4.430	5.008	5.617	6.499	7.357	8.489	8.455	8.717	9.092	9.592	10.206

Слика 4.2: Сервис спољног дуга



Ризици

Пројекције сервиса спољног дуга утврђене су на основу познатих показатеља и услова из постојећих кредитних споразума. Тачност пројекција је условљена испуњењем претпоставки на којима су пројекције засноване, као и неизвјесношћу сљедећих могућих кретања:

- Могућност промјене девизног курса, на примјер пораст курса USD, изазвао би повећање отплате јер је знатан дио дуга уговорен у SDR-у⁷;
- Могућност промјене услова већ постојећих кредитних споразума у смислу промјене стопе комисионе провизије (ако је дефинисана као код кредита Свјетске банке до 0,5%), промјена каматних стопа (ако је кредитним споразумом уговорена варијабилна каматна стопа) и слично.
- У циљу превазилажења поменутих ризика у процјени сервисирања спољног дуга садржана је резерва у висини 5%. Овај ниво резерве, у пројектовању сервисирања спољног дуга показао се као реалан у досадашњој пракси.

Унутрашњи дуг

Степен домаћих потраживања од Владе

Унутрашњи дуг Републике Српске у смислу Закона о утврђивању и начину измиривања унутрашњег дуга Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/04, 47/06, 68/07, 17/08, 64/08 и 34/09⁸), и законских прописа који регулишу стару девизну штедњу подразумева:

- опште неисплаћене обавезе буџета Републике Српске настале до 31.12.2002. године;
- обавезе по основу старе девизне штедње депоноване код банака на територији Републике Српске до 31.12.1991. године;
- обавезе по основу материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20.05.1992. до 19.06.1996. године.

У складу са законским прописима која дефинишу унутрашњи дуг, пројектовани унутрашњи дуг Републике Српске износи 1.761,7 милиона КМ. Од наведеног износа отписано је 70,4 милиона КМ, за исплату у готовини планирано је 221,0 милиона КМ, а емисијом обвезница планирано је измирење 1.470,3 милиона КМ. Основни предуслов за измирење обавеза по основу пројектованог унутрашњег дуга представља верификација сваке врсте обавеза. Стање пројектованог унутрашњег дуга Републике Српске на дан 31.12.2009. године износи 1.421,9 милиона КМ.

⁷ Вриједност јединице SDR (специјална права вучења) одређује се према корпи од 4 најјаче валуте: амерички долар, ЕУР, енглеска фунта, јапански јен (USD 44%, JPY 11%, EUR 34%, GBR 11%). Предвиђено је да се сваких пет година врши ревизија и утврђују нови пондери за поједине валуте у складу са њиховим значењем у међународној трговини и плаћањима (наведени пондери се примјењују од 01.01.2006. године).

⁸ Пречишћен текст наведеног Закона објављен је у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 7/10

Опште обавезе

Под општим обавезама подразумевају се обавезе настале од 20.06.1996. године до 31.12.2002. године, и то:

- обавезе за инвалиднине,
- обавезе Фонда за пензијско и инвалидско осигурање,
- обавезе према добављачима по свим основама,
- обавезе по извршним судским одлукама,
- обавезе за плате и накнаде,
- обавезе настале по основу Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима и
- остале обавезе.

Након извршене верификације, опште обавезе се измирују исплатом у готовини (инвалиднине, пензије, нето плате и накнаде из буџета Републике Српске и обавезе по правоснажним и извршним судским одлукама) и емисијом обвезница (обавезе према добављачима, обавезе настале по основу Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима и остале обавезе).

До сада су измирене све обавезе чије измирење је предвиђено у готовини, осим обавеза које се планирају измити у складу са Акционом планом за измирење општих обавеза по правоснажним и извршним судским одлукама, који је усвојен у складу са горе наведеним измјенама закона у 2009. години. Такође, извршене су 2 емисије обвезница за измирење обавеза према добављачима у укупном износу од 2.278.255 КМ и једна емисија за измирење општих обавеза по извршним судским одлукама у износу од 2.908.047 КМ.

Акциони план за измирење општих обавеза по правоснажним и извршним судским одлукама усвојила је Влада Републике Српске Закључком број 04/1-012-2-1845/09 од 01.10.2009. године. Поменути план предвиђена је динамика исплата до сада евидентираних судских одлука и то: износ од 352.071,43 КМ у 2010. години, 978.125,23 КМ у 2011. години, 1.453.823,79 КМ у 2012. години и 2.044.662,97 КМ у 2013. години. У наведеним износима нису садржане затезне камате које ће се обрачунавати у моменту исплате, а највише до износа појединачно досуђеног дуга. Такође, овим планом је предвиђена и исплата разлика по основу камате за предмете за које је раније извршена емисија обвезница код којих је камата обрачуната до 23.07.2004. године. По овом основу планирана је исплата у износу од 200.736,23 КМ у 2010. години, 91.912,16 КМ у 2011. години, 305.428,55 КМ у 2012. години и 903.229,80 КМ у 2013. години.

Стање дуга по основу општих обавеза на 31.12.2009. године износи 172,95 милиона КМ.

Стара девизна штедња

Под рачунима старе девизне штедње подразумевају се девизна средства депонована код банака на територији Републике Српске до 31.12.1991. године, у износу од 774,9 милиона КМ.

По основу измирења старе девизне штедње, до сада су емитоване двије емисије обвезница у укупном износу 216,4 милиона КМ.

У 2009. години извршена је друга емисија обвезница старе девизне штедње у укупном износу од 6.621.416,00 КМ за 335 штедиша, те је за штедише који су имали потраживања до 2.000,00 КМ исплаћено у готовини укупно 713.998,89 КМ.

Поред емисије обвезница, измирење старе девизне штедње вршено је по основу пресуда Европског суда за људска права.

Даље, у контексту измирења старе девизне штедње једна од битних активности у 2009. години јесте усвајање Акционог плана од стране Владе Републике Српске (Закључак број 04/1-012-2-614/09 од 06.04.2009. године) у циљу испуњења Генералних мјера везаних за пресуду Европског суда за људска права у случају Ружа Јеличић против Босне и Херцеговине Арр по. 41183/02.

Поменути планом је предвиђено да се у II кварталу 2009. године изврши исплата 11 пресуда у укупном износу од 1.272.493,69 КМ, у III кварталу исплата 7 пресуда у укупном износу од 664.884,54 КМ и у IV кварталу исплата 4 пресуде у укупном износу од 733.780,20 КМ, а што све укупно износи 2.671.158,43 КМ. У складу са Акционим планом, у 2009. години исплаћено је 19 пресуда које се односе на стару девизну штедњу у укупном износу 2.619.918,30 КМ.

Од 31.03.2009-31.12.2009. године био је отворен рок за верификацију старе девизне штедње. У наведеном року верификовано је укупно 6.646 штедиша са укупним износом од 92.079.391,16 КМ, од чега је за исплату у готовини предвиђено 10.020.179,66 КМ а за емисију обвезница 82.059.211,50 КМ. Готовинска исплата ће бити извршена у току 2010. године, након чега ће услиједити трећа емисија обвезница за преостали износ верификоване штедње.

Стање пројектованог дуга по основу старе девизне штедње на 31.12.2009. године износи 662,73 милиона КМ.

Ратна материјална и нематеријална штета

Материјална и нематеријална штета настала у периоду ратних дејстава од 20.05.1992. године до 19.06.1996. године, у износу од 600,0 милиона КМ, представља накнаду штете правним и физичким лицима којима је правоснажним судским одлукама или вансудским поравнањима признато право на накнаду материјалне и нематеријалне штете. У складу са Законом о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/04, 47/06, 68/07, 17/08, 64/08 и 34/09), обавезе по основу ратне материјалне и нематеријалне штете се у цјелости измирују путем обвезница Републике Српске. До сада су извршене 3 емисије обвезница у укупном износу од 149.178.955 КМ.

Са 31.12.2009. године по основу емитованих обвезница за измирење ратне материјалне и нематеријалне штете исплаћено је 913.313,54 КМ на име камате, док је измирење главнице још увијек у грејс периоду. Прва отплата главнице, по основу ратне штете почиње 2014. године. Стање пројектованог дуга по основу ратне материјалне и нематеријалне штете на 31.12.2009. године износи 568,83 милиона КМ.

У наредним табелама приказано је: емисије обвезница по основу унутрашњег дуга, стање унутрашњег дуга са 31.12.2009. године и пројекција измирења унутрашњег дуга у периоду од 2010-2013. године.

Табела 4.5: Емисије обвезница по основу унутрашњег дуга

Локална ознака обвезнице	Износ емисије (КМ)	Датум емисије	Услови емисије			ПРАВА (могућност измирења пореза)
			Рок доспијећа	Grace период	Каматна стопа	
RSOD-O-A	1.735.962,00	31.12.2007.	15 год.	5 год.	1,50%	МОГУЋЕ
RSDS-O-A	209.742.717,00	28.02.2008.	5 год.	-	2,50%	НИЈЕ МОГУЋЕ
RSRS-O-A	40.764.772,00	30.06.2008.	15 год.	5 год.	1,50%	МОГУЋЕ
RSOD-O-B	542.293,00	15.12.2008.	15 год.	5 год.	1,50%	МОГУЋЕ
RSRS-O-B	27.868.713,00	15.12.2008.	15 год.	5 год.	1,50%	МОГУЋЕ
RSOI-O-A	2.908.047,00	22.12.2008.	15 год.	5 год.	1,50%	МОГУЋЕ
RSDS-O-B	6.621.416,00	28.08.2009.	5 год.	-	2,50%	НИЈЕ МОГУЋЕ
RSRS-O-C	80.545.470,00	30.10.2009.	14 год.	4 год.	1,50%	МОГУЋЕ
RSRS-O-D	35.996.199,00	15.06.2010.	14 год.	4 год.	1,50%	МОГУЋЕ
УКУПНО:	406.725.589,00					

Табела 4.6: Стање унутрашњег дуга Републике Српске на дан 31.12.2009. год.

ВРСТА ОБАВЕЗЕ		ПРОЦ. ИЗНОС ОБАВЕЗЕ	ОТПИС	ПЛАНИР. ИСПЛАТЕ У ГОТ.	ГОТОВИНСКЕ ИСПЛАТЕ ПО ГОДИНАМА								ПЛАН ИЗМИР. ОБВЕЗН.	ДО САДА ЕМИТ. ОБВЕЗН.	ИСПЛАТА ГЛАВНИЦЕ ПО ОСНОВУ ОБВЕЗН.		ИСПЛАТА КАМАТЕ ПО ОСНОВУ ОБВЕЗН.		Замјена пореза за обвезнице	СТАЊЕ ДУГА НА ДАН 31.12.2009.
					2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009			2008	2009	2008	2009		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)									(6)=(2)- (3)-(4)	(7)	(8)		(9)		(10)	(11)=(4)- (5)+(6)-(8)- (10)
ОПШТЕ ОБАВЕЗЕ	Инвалидине	59,80	44,80	15,00	0,00	0,00	4,00	0,00	9,80	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,20
	Пензије	103,80	0,00	103,80	0,00	0,00	12,00	24,00	43,00	24,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Добављачи	87,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	87,60	2,28	0,00	0,00	0,03	0,03	0,12	87,48
	Извршне судске одлуке*	25,00	0,00	22,09	0,00	0,00	0,00	1,30	0,90	0,50	1,01	1,57	2,91	2,91	0,00	0,00	0,00	0,02	1,83	17,89
	Трошкови поступка и извршења	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,60	0,60	2,74	2,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Нето плате и накнаде	40,60	25,60	15,00	4,20	4,10	0,00	1,00	1,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00
	Надгробни споменици	10,00	0,00	10,00	0,00	0,00	4,80	0,00	1,20	0,30	0,24	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,38
	Остале обавезе	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00
	Обавезе настале у поступку приватиз.	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00
СДШ		774,90	0,00	55,10	0,00	0,00	0,00	0,50	0,00	44,20	1,21	3,33	719,80	216,36	20,98	41,95	2,62	4,46	0,00	662,74
РАТНА ШТЕТА		600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	600,00	149,18	0,00	0,00	0,00	0,98	31,17	568,83
Рефундација пореза општинама и фондовима по основу измирења пореза путем обвезница**																				17,42
УНУТРАШЊИ ДУГ		1.761,70	70,40	220,99	4,20	4,10	20,80	26,80	57,20	71,40	5,20	7,07	1.470,31	370,73	20,98	41,95	2,65	5,49	33,12	1.421,94

Табела 4.7: Измирење унутрашњег дуга у 2009. год, план за 2010. год. и пројекције измирења унутрашњег дуга за период 2011-2013. год.

у мил. КМ					
ОПИС / ГОДИНА	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Укупне исплате	66,0	75,4	108,7	125,3	145,4
(% GDP-а)	0,8%	0,9%	1,2%	1,3%	1,4%
Унутрашњи дуг*	7,1	9,9	96,8	114,5	134,6
<i>Остали трош. који се не односе на одредбе Закона о утврђивању и начину измирења УД**</i>	11,5	11,7	11,9	10,8	10,8
Исплате са ESCROW рачуна	47,4	53,8	0,0	0,0	0,0
Успоредна ставка: GDP	8.455,0	8.717,0	9.092,0	9.592,0	10.206,0

*Наведени износ у периоду од 2010.-2013. године односи се на сервисирање дуга по обвезницама, тј. отплате главница и камата за стару девизну штедњу и камата за опште обавезе и материјалну и нематеријалну ратну штету, те готовинске исплате по основу извршних судских одлука по основу општих обавеза буџета Републике Српске.

**Наведени износи односе се на уговорене услуге по основу верификације обавеза по унутрашњем дугу и емисије обвезница (трошкови емисије...), затим трошкове по основу судских извршних рјешења за обавезе које су настале после 31.12.2002. године, потенцијалне обавезе за издате гаранције итд.

За све обвезнице које се емитују у складу са Законом о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга Републике Српске, односно обвезнице емитоване по основу општих обавеза и по основу ратне штете, Законом је дефинисано да се доспјеле пореске обавезе настале до 31.12.2007. године чија је наплата у надлежности Републике Српске могу измирити путем ових обвезница, а што значајно доприноси побољшању привредног амбијента у Републици Српској а и раста ликвидности на Бањалучкој берзи у току 2009. године. По том основу у 2009. години издато је 224 рјешења о измирењу пореских обавеза путем обвезница Републике Српске на основу којих је измирено укупно 33.119.074 КМ пореских обавеза.

Степен задужености

За утврђивање висине задужености земље користи се неколико критерија:

- Обично се за утврђивање висине задужености земље користи критериј из Уговора о формирању Европске Уније постигнутог у Maastrichtu 1999. године (критеријуми конвергенције). Овим Уговором одређена је горња граница укупног дуга у односу на БДП у висини од 60%. Посматрајући интегрално степен укупне задужености Републике Српске (спољни и унутрашњи дуг заједно), проценат односа укупног дуга Републике Српске и БДП-а за период од 2005-2009. године се знатно снижава (у интервалу од 59,2%-38,6%) што је знатно испод горње границе задужености. Уколико у анализу укључимо пројектоване вриједности БДП (уз претпоставку раста од 3% годишње) и стања задужености Републике Српске у периоду од 2010-2013. године наведени показатељ се такође креће у прихватљивим оквирима (у интервалу од 44,8%-35,3%).
- Ако се на укупне основне показатеље о дугу, који су приказани у напријед наведеној табели, дода дуг општина и фондова, однос укупног дуга Републике Српске према БДП-у за 2009. годину износи 41,2%.
- С друге стране, према ставовима Међународног монетарног фонда и Свјетске банке (преко 80% БДП-а земља је високо задужена, 48%-80% БДП-а - земља је средње задужена, и мање од 48% БДП-а - земља је ниско задужена).⁹

⁹ Извор: www.imf.org; Guidelines for Public Debt Management

- Однос сервисирања спољног дуга према извозу од 5,49% у 2009. години (критична вриједност 30,0%) и даље указује на прихватљиво стање капацитета отплате дуга.
- Према односу спољног дуга и извоза, Република Српска, са учешћем дуга у извозу од 111% у 2009. години, спада у категорију ниско задужених економија (преко 220% високо задужена, 132%-220% средње задужена и испод 132% ниско задужена).
- Законом о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске утврђено је ограничење износа дуга тако да обавезе за сервисирање дугорочног дуга (унутрашњег и спољног) у било којој наредној години не прелазе 18,0% износа редовних прихода остварених у претходној фискалној години. Посматрајући период од 2005-2009. године Република Српска има прихватаљиво стање капацитета отплате дуга, будући да се поменути показатељ кретао у интервалу од 6,9%-14,1% (у 2009. години 7,9%).

Анализирајући наредни период и процјењене макроекономске показатеље до 2013. године, а у циљу одржавања прихватљивог капацитета отплате дуга, потребно је у наведеном периоду активно управљати дугом и пратити кредитну способност крајњих корисника кредита како се не би угрозила законска ограничења која се односе на сервис дуга.

Табела 4.8: Процјене буџета по економској класификацији за период 2011-2013. година

у мил. KM

Опис	Буџет РС за 2010 годину				Процјене за 2011 годину				Процјена за 2012 годину				Процјена за 2013 годину			
	РС	Општ.	Фонд	Укупно	РС	Општ.	Фонд	Укупно	РС	Општ.	Фонд	Укупно	РС	Општ.	Фонд	Укупно
Укупна буџетска потрошња	1,338.6	594.8	1,522.7	3,456.1	1,378.7	605.4	1,524.3	3,508.3	1,438.7	610.0	1,544.3	3,593.0	1,497.3	615.0	1,564.3	3,676.6
Ино-дуг (камате и амортизација)	130.0	0.0	0.0	130.0	135.1	0.0	0.0	135.1	157.7	0.0	0.0	157.7	199.8	0.0	0.0	199.8
Домаћа потрошња	1,208.6	594.8	1,522.7	3,326.0	1,243.5	605.4	1,524.3	3,373.2	1,281.0	610.0	1,544.3	3,435.3	1,297.5	615.0	1,564.3	3,476.8
Трансфери општинама /градовима	0.0	4.0	0.0	4.0	0.0	4.0	0.0	4.0	0.0	4.0	0.0	4.0	0.0	3.5	0.0	3.5
Трансфери фондовима	0.0	0.0	257.4	257.4	0.0	0.0	217.4	217.4	0.0	0.0	217.4	217.4	0.0	0.0	217.4	217.4
Унутрашњи дуг	22.4	0.0	0.0	22.4	96.8	0.0	0.0	96.8	114.5	0.0	0.0	114.5	134.6	0.0	0.0	134.6
Нето домаћа потрошња	1,186.2	590.9	1,265.3	3,042.4	1,146.8	601.5	1,306.9	3,055.1	1,166.5	606.1	1,326.9	3,099.5	1,163.0	611.6	1,346.9	3,121.4
Бруто плате и накнаде	627.3	168.0	35.5	830.8	627.7	168.0	35.4	831.0	626.8	168.0	34.4	829.2	626.8	168.0	35.4	830.2
Материјални трошкови	99.8	113.0	503.2	716.0	93.5	113.0	504.7	711.2	96.8	113.0	509.7	719.5	96.4	113.0	514.7	724.1
Транфери лицима	181.1	47.0	677.9	906.0	169.1	47.0	718.0	934.1	169.7	47.0	731.7	948.4	169.9	47.0	746.7	963.6
Субвенције	160.2	10.6	0.0	170.8	145.1	10.6	0.0	155.7	148.4	10.6	0.0	159.0	148.4	10.6	0.0	159.0
Остали текући расходи	79.4	115.5	45.1	239.9	75.2	120.5	45.2	240.8	83.0	129.0	47.5	259.5	78.0	124.6	46.5	249.0
Капитални расходи	38.4	136.8	3.6	178.8	36.3	142.4	3.6	182.3	41.9	138.5	3.6	184.0	43.6	148.4	3.6	195.6

Поглавље 5: Буџетски приоритети за период 2011-2013. година

Буџет је примарни инструмент за израду политика Владе. Он је средство путем којег се стратешки циљеви Владе преводе у услуге, програме и активности које испуњавају социјалне и економске потребе њених грађана. Све Владе широм свијета суочавају се са дилемом захтјева за ресурсима за програме и услуге које надмашују ниво расположивих ресурса. Ни Република Српска није изузетак у том смислу. Суочена са захтјевима буџетских корисника и приоритетима који премашују ниво расположивих ресурса, обавеза Владе је да доноси одлуке о томе које су њене најважније приоритетне политике. Идеално, ти приоритети би требали бити усклађени са средњорочним и дугорочним друштвено-економским, развојним и политичким циљевима Републике Српске.

Уз све то, треба имати на уму да су у овом тренутку прилике под којима се доноси ДОБ 2011-2013 и буџет несталне и промјењиве. У таквим приликама стратешко планирање је од велике важности. Влада Републике Српске има велику одговорност за алоцирање средстава пореских обвезника у оне пројекте и програме који ће допринијети привредном расту и развоју, те на тај начин придонијети повећању просперитета својих грађана.

У овом поглављу изложене су препоруке Министарства финансија Републике Српске о средњорочним буџетским приоритетима и почетним горњим лимитима расхода за 2011. годину, заснованим на анализи сачињеној од стране Ресора за буџет и јавне финансије Министарства финансија. Сљедеће препоруке о буџетским лимитима усмјерене су на осигурање реалног оквира унутар којег ресорна министарства и буџетски корисници могу функционисати, водећи рачуна о испуњавању законом створених обавеза, а све то руководећи се начелима рационалности и штедње услед тренутних економских и финансијских прилика.

Средњорочни планови потрошње у Документу оквирног буџета, као што су предложени од стране Министарства финансија, састоје се од три табеле које излажу:

- Укупне процјене буџета по основним економским класификацијама;
- Почетни буџетски горњи лимити расхода за појединачне буџетске кориснике;
- Планове потрошње и буџетске горње лимите расхода по секторима.

Почетна буџетска ограничења за период 2011-2013. година

Буџетски процес у Републици Српској је започео још у фебруару 2010. године када је буџетским корисницима достављена Инструкција за буџетске кориснике број 1. Буџетски корисници су позвани да припреме „Табеле прегледа приоритета буџетских корисника” и доставе их Министарству финансија до 30.04.2010. године. Циљ ових табела је да се буџетским корисницима пружи могућност да учествују у изради Документа оквирног буџета за период 2011-2013. година тако што ће идентификовати своје кључне приоритете при расподјели буџета за 2011. годину и наредне двије године, а у складу са циљевима економских и друштвених политика.

Подаци достављени кроз Инструкцију за буџетске кориснике број 1 ће се, осим за израду Документа оквирног буџета Републике Српске за период 2011-2013. година, користити као релевантни у изради Економске политике Републике Српске за 2011. годину и Програма јавних улагања Републике Српске за период 2011-2013. година.

Кроз Инструкцију, од буџетских корисника се тражило да утврде приједлоге високоприоритетне потрошње, као и уштеде у оквиру постојећег буџета, тј. опције смањења за програме, услуге и активности нижег приоритета или оне који не дају добре резултате, како би се ти ресурси преусмјерили на оне програме и активности који за циљ имају реализацију новонасталих законом створених обавеза, а у складу са Владином најважнијим циљевима економских и социјалних политика.

Приликом анализе достављених Инструкција евидентан је напредак у квалитету попуњавања Табела прегледа приоритета буџетских корисника. Овај напредак уочавамо нарочито код оних буџетских корисника са којима су одржаване радионице и редовни састанци, на којима је фокус био на дефинисању програмске структуре, као и мјера ефикасности програма, што је приликом анализе послужило да се одвоје програми који дају добре резултате од оних који су мање ефикасни или неефикасни у потпуности.

Укупни износ захтјева за додатним финансирањем увелико је превазишао оквир средстава доступних за финансирање у периоду 2011-2013. година, те само мали број приједлога додатне високоприоритетне потрошње може бити укључен у Буџет за 2011. годину.

На бази прикупљених података и квалитета информација које су садржане у Инструкцији, као и укупног оквира расположивих прихода, а уважавајући Владине политике и приоритете утврђен је прелиминарни нацрт буџета. Прелиминарним нацртом буџета одређене су почетни горњи лимити расхода за сваког буџетског корисника за наредне три године.

Под буџетским корисницима подразумјевају се институције Републике Српске које се финансирају из Републичког буџета, а које су успостављене Уставом Републике Српске и Законом о републичкој управи. Одредбама Закона о републичкој управи прецизирано је које су републичке управе и републичке управне организације под ингеренцијом појединих министарстава.

Почетна, односно иницијална ограничења су полазна основа која ће се користити при изради Буџета Републике Српске, али иста могу бити измјењена током самог процеса израде буџета због могућих одступања од претпоставки и промјене политика коришћених при изради ДОБ-а 2011-2013. Почетна буџетска ограничења за период 2011–2013. година биће прослијеђена свим буџетским корисницима, као саставни дио Инструкције за буџетске кориснике број 2.

Наведена почетна ограничења дата су у слиједећој табели:

Табела 5.1: Почетна буџетска ограничења за период 2011-2013. година

у КМ

Број	Назив институције	Буџет РС за 2009. годину	Буџет РС за 2010. годину	Буџет РС за 2011. годину	Буџет РС за 2012. годину	Буџет РС за 2013. годину
1	Предсједник Републике Српске	4,610,000	5,919,000	4,705,800	4,455,800	4,455,800
2	Народна скупштина Републике Српске	11,075,000	10,131,000	10,536,000	10,172,000	10,172,000
3	Омбудсман Републике Српске	927,000	950,000	0	0	0
4	Вијеће народа Републике Српске	3,458,000	3,135,000	3,435,000	3,135,000	3,135,000
5	Републичка комисија за утврђивање сукоба интереса у органима власти Републике Српске	213,000	239,000	229,000	229,000	229,000
6	Омбудсман за дјecu Републике Српске	255,000	491,000	732,000	732,000	732,000

7	Комисија за жалбе	137,000	185,000	170,000	170,000	170,000
8	Републичка изборна комисија	130,000	822,000	122,000	122,000	122,000
9	Уставни суд Републике Српске	1,721,000	1,700,000	1,675,000	1,675,000	1,675,000
10	Влада Републике Српске	26,396,000	28,389,000	22,282,930	22,482,930	22,482,930
11	Ваздухопловни сервис	992,000	947,000	957,000	957,000	957,000
12	Републички секретаријат за законодавство	690,000	648,000	648,000	648,000	648,000
13	Агенција за државну управу	812,000	782,000	782,000	782,000	782,000
14	Одбор државне управе за жалбе	267,000	263,000	263,000	263,000	263,000
15	Џендер центар	400,000	387,000	383,700	418,700	418,700
16	Канцеларија правног представника	289,000	269,000	274,000	274,000	274,000
17	Републичка управа за инспекцијске послове	10,556,000	9,758,000	9,663,000	9,703,000	9,703,000
18	Служба за заједничке послове Владе Републике Српске	5,512,000	5,107,000	5,107,000	5,307,000	5,307,000
19	Хеликоптерски сервис	1,043,000	843,000	843,000	843,000	843,000
20	Министарство унутрашњих послова	152,421,000	149,587,000	149,587,000	150,087,000	149,687,000
21	Републичка управа цивилне заштите	4,447,000	4,336,000	4,236,000	4,536,000	4,436,000
22	Министарство просвјете и културе	8,856,000	6,505,000	6,285,000	6,735,000	6,935,000
23	Основно образовање	190,206,000	189,051,000	188,951,000	189,101,000	189,101,000
24	Средње образовање	71,126,000	71,601,000	71,601,000	72,101,000	72,101,000
25	Републички педагошки завод	1,785,000	1,776,000	1,776,000	1,776,000	1,776,000
26	Институције културе	11,067,000	10,642,000	10,621,339	10,721,339	10,721,339
27	Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа	1,122,000	1,075,000	1,075,000	1,125,000	1,125,000
28	Архив Републике Српске	923,000	898,000	898,000	898,000	898,000
29	Републички секретаријат за вјере	5,408,000	2,428,000	2,418,000	2,518,000	2,418,000
30	Универзитет Бања Лука	34,896,000	33,400,000	33,400,000	33,900,000	33,900,000
31	Универзитет Источно Сарајево	25,992,000	25,078,000	24,978,000	25,178,000	25,178,000
32	Висока школа Приједор	538,000	488,000	488,000	488,000	488,000
33	Висока школа за туризам и хотелијерство Требиње	368,000	375,000	369,000	369,000	369,000
34	Студентски и ђачки домови	7,224,000	7,688,000	7,688,000	7,988,000	7,988,000
35	Специјално и умјетничко образовање	9,011,000	9,012,000	8,986,944	8,986,944	8,986,944
36	Завод за образовање одраслих	0	1,140,000	1,140,000	1,140,000	1,140,000
37	Министарство финансија	8,790,000	8,385,000	8,385,000	7,860,180	7,860,180

38	Пореска управа Републике Српске	22,474,000	20,490,000	19,790,000	20,600,000	20,600,000
39	Републички девизни инспекторат	397,000	393,000	393,000	393,000	393,000
40	Републички завод за статистику	3,822,000	3,999,000	3,934,429	3,934,429	3,934,429
41	Републичка управа за игре на срећу	455,000	948,000	998,000	998,000	998,000
42	Министарство правде	3,447,000	3,599,000	3,194,257	3,194,257	3,194,257
43	Врховни суд Републике Српске	2,789,000	2,547,000	2,547,000	2,597,000	2,597,000
44	Републичко тужилаштво	557,000	618,000	618,000	668,000	668,000
45	Републичко правобранилаштво	3,029,000	3,217,000	3,037,000	3,037,000	3,037,000
46	Центар за едукацију судија и јавних тужилаца у Републици Српској	459,000	440,000	426,712	476,712	476,712
47	Судска полиција Републике Српске	5,310,000	4,939,000	4,939,000	4,979,000	4,979,000
48	Окружно тужилаштво Бања Лука	3,069,000	3,062,000	3,062,000	3,102,000	3,102,000
49	Окружно тужилаштво Бијељина	1,361,000	1,286,000	1,286,000	1,326,000	1,326,000
50	Окружно тужилаштво Добој	1,590,000	1,555,000	1,555,000	1,595,000	1,595,000
51	Окружно тужилаштво Источно Сарајево	1,228,000	1,154,000	1,154,000	1,204,000	1,204,000
52	Окружно тужилаштво Требиње	643,000	571,000	556,000	606,000	606,000
53	Окружни суд Бања Лука	4,053,000	3,895,000	3,895,000	3,945,000	3,945,000
54	Окружни суд Бијељина	1,475,000	1,442,000	1,442,000	1,442,000	1,442,000
55	Окружни суд Добој	1,339,000	1,274,000	1,274,000	1,314,000	1,314,000
56	Окружни суд Источно Сарајево	1,140,000	1,076,000	1,076,000	1,116,000	1,116,000
57	Окружни суд Требиње	743,000	742,000	742,000	742,000	742,000
58	Специјално тужилаштво Бања Лука	2,110,000	2,080,000	1,983,302	2,023,302	2,023,302
59	Казнено-поправни завод Бања Лука	5,759,000	5,755,000	5,755,000	5,815,000	5,815,000
60	Казнено-поправни завод Источно Сарајево	3,543,000	3,594,000	3,567,490	3,607,490	3,607,490
61	Казнено-поправни завод Фоча	5,708,000	5,722,000	5,722,000	5,822,000	5,822,000
62	Окружни затвор Бијељина	2,641,000	2,617,000	2,617,000	2,617,000	2,617,000
63	Окружни затвор Добој	2,134,000	2,479,000	2,440,328	2,450,328	2,450,328
64	Казнено-поправни завод Требиње	1,191,000	1,250,000	1,230,790	1,230,790	1,230,790
65	Основни суд Бања Лука	6,516,000	6,311,000	6,311,000	6,361,000	6,361,000
66	Основни суд Мркоњић Град	959,000	897,000	897,000	897,000	897,000
67	Основни суд Прњавор	917,000	840,000	840,000	890,000	890,000
68	Основни суд Градишка	1,490,000	1,348,000	1,348,000	1,398,000	1,398,000
69	Основни суд Приједор	1,907,000	1,932,000	1,932,000	2,082,000	2,082,000
70	Основни суд Нови Град	704,000	653,000	653,000	693,000	693,000

71	Основни суд Котор Варош	868,000	790,000	790,000	810,000	810,000
72	Основни суд Бијељина	3,512,000	3,267,000	3,267,000	3,347,000	3,347,000
73	Основни суд Зворник	903,000	990,000	990,000	1,030,000	1,030,000
74	Основни суд Требиње	1,399,000	1,352,000	1,352,000	1,432,000	1,432,000
75	Основни суд Фоча	895,000	845,000	830,897	850,897	850,897
76	Основни суд Добој	2,055,000	1,905,000	1,905,000	2,005,000	2,005,000
77	Основни суд Теслић	976,000	913,000	913,000	913,000	913,000
78	Основни суд Дервента	1,114,000	1,041,000	1,041,000	1,091,000	1,091,000
79	Основни суд Модрича	1,038,000	961,000	961,000	1,011,000	1,011,000
80	Основни суд Соколац	1,981,000	1,890,000	1,890,000	1,990,000	1,990,000
81	Основни суд Власеница	894,000	832,000	787,000	827,000	827,000
82	Основни суд Вишеград	792,000	754,000	740,700	790,700	790,700
83	Основни суд Сребреница	682,000	718,000	718,000	758,000	758,000
84	Центар за пружање бесплатне правне помоћи	864,000	1,606,000	1,520,824	1,520,824	1,520,824
85	Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове	13,555,000	12,320,000	12,320,000	12,320,000	12,320,000
86	Републички центар за истраживање ратних злочина	951,000	889,000	689,000	689,000	689,000
87	Агенција за провјеру начина стицања имовине	0	520,000	495,000	495,000	495,000
88	Виши привредни суд	0	700,000	747,500	747,500	747,500
89	Окружни привредни судови	0	3,142,000	3,192,000	3,192,000	3,192,000
90	Министарство управе и локалне самоуправе	10,518,000	10,869,000	10,171,169	10,371,169	9,871,169
91	Министарство науке и технологије	6,500,000	5,398,000	5,398,000	6,598,000	6,098,000
92	Академија наука и умјетности Републике Српске	969,000	1,296,000	1,253,698	1,133,698	1,133,698
93	Министарство здравља и социјалне заштите	53,850,000	54,368,000	53,488,000	53,988,000	54,188,000
94	Министарство индустрије, енергетике и рударства	28,702,000	30,483,000	30,483,000	31,483,000	31,483,000
95	Републички завод за планирање	175,000	0	0	0	0
96	Републички завод за стандардизацију и метрологију	337,000	328,000	320,700	320,700	320,700
97	Републички завод за геолошка истраживања	0	558,000	514,000	514,000	514,000
98	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	87,267,000	6,268,000	6,170,000	6,259,520	6,259,520
99	Агенција за воде обласног ријечног слива Саве	8,884,000	8,417,000	8,417,000	8,617,000	8,417,000

100	Републички хидрометеоролошки завод	1,285,000	1,164,000	1,150,000	1,150,000	1,150,000
101	Агенција за пружање стручних услуга у пољопривреди	684,000	713,000	713,000	713,000	713,000
102	Агенција за узгој и селекцију у сточарству	656,000	862,000	862,000	862,000	862,000
103	Агенција за шуме	100,000	8,459,000	7,409,000	7,409,000	7,409,000
104	Агенција за аграрна плаћања	0	81,014,000	70,914,000	72,914,000	72,914,000
105	Агенција за воде обласног ријечног слива Требишњице	0	820,000	820,000	820,000	820,000
106	Министарство саобраћаја и веза	51,113,000	39,269,000	35,925,000	36,225,000	36,225,000
107	Републичка дирекција за цивилну ваздушну пловидбу	1,891,000	1,678,000	1,678,000	1,678,000	1,678,000
108	Агенција за безбједност саобраћаја	0	0	150,000	150,000	150,000
109	Министарство трговине и туризма	8,948,000	7,400,000	7,400,000	8,100,000	8,300,000
110	Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију	2,886,000	4,262,000	4,107,000	4,107,000	4,107,000
111	Републичка дирекција за обнову и изградњу	721,000	611,000	609,500	609,500	609,500
112	Министарство рада и борачко-инвалидске заштите	368,950,000	390,497,000	338,106,822	338,351,822	338,351,822
113	Министарство за економске односе и регионалну сарадњу	3,340,000	3,668,000	3,638,000	3,638,000	3,638,000
114	Министарство за избјеглице и расељена лица	12,992,000	20,207,000	19,997,000	20,397,000	20,197,000
115	Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске	3,545,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000
116	Министарство породице, омладине и спорта	16,740,000	7,889,000	7,889,000	8,039,000	7,939,000
117	Остала буџетска потрошња	197,846,000	187,412,000	266,858,169	315,297,468	374,897,468
УКУПНО		1,600,000,000	1,600,000,000	1,600,000,000	1,660,100,000	1,718,200,000

Буџетска потрошња за период 2011-2013. година по секторима (функцијама)

Законом о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 54/08, 126/08 и 92/09), у члану 14. став 5. дефинисано је да функционална класификација исказује буџетске издатке, по функционалној намјени за одређену област. У складу с тим, у Табели 5.2 приказани су трендови код алокације ресурса, по функцијама (секторима).

Републички буџет приказан у Табели 5.2 не укључује трансфере локалним нивоима власти и ванбуџетским фондовима из Републичког буџета. Наведени трансфери укључени су у општинске буџете, односно у ванбуџетске фондове.

Табела 5.2: Домаћа буџетска потрошња по функцијама за период 2009-2013. година

Бр	Опис	2010. година						2011. година					
		Реп. Буџет	Општине	Фондови	Укупно	(%) у оквиру	у ДБП (%)	Реп. Буџет	Општине	Фондови	Укупно	(%) у оквиру	у ДБП (%)
1	Опште јавне услуге	112.8	225.8	33.4	372.0	10.8	4.4	104.2	229.8	33.5	367.5	10.5	4.2
2	Одбрана	4.3	1.3	0.0	5.6	0.2	0.1	4.2	1.3	0.0	5.5	0.2	0.1
3	Јавни ред и сигурност	242.9	10.1	0.0	253.0	7.3	3.0	241.1	10.3	0.0	251.4	7.2	2.9
4	Економски послови	206.0	57.8	21.3	285.1	8.2	3.4	190.9	58.8	21.2	270.9	7.7	3.1
5	Заштита човјекове околине	0.0	5.7	0.0	5.7	0.2	0.1	0.0	5.8	0.0	5.8	0.2	0.1
6	Стамбени и заједнички послови	9.2	160.6	0.0	169.8	4.9	2.0	9.2	163.4	0.0	172.6	4.9	2.0
7	Здравство	7.2	4.5	478.4	490.1	14.2	5.8	6.3	4.6	478.9	489.8	14.0	5.6
8	Рекреација, култура и религија	22.2	39.2	0.0	61.4	1.8	0.7	22.2	40.0	0.0	62.2	1.8	0.7
9	Образовање	346.1	41.0	0.0	387.1	11.2	4.6	345.7	41.7	0.0	387.3	11.0	4.4
10	Социјална заштита	196.2	48.9	989.6	1,234.7	35.7	14.5	184.0	49.8	990.7	1,224.4	34.9	14.0
11	Остало	191.7	0.0	0.0	191.7	5.5	2.3	270.9	0.0	0.0	270.9	7.7	3.1
	од чега ино дуг	130.0	0.0	0.0	130.0	3.8	1.5	135.1	0.0	0.0	135.1	3.9	1.5
УКУПНО		1,338.6	594.8	1,522.7	3,456.1	100.0	40.7	1,378.7	605.4	1,524.3	3,508.3	100.0	40.0

Бр	Опис	2012. година						2013. година					
		Реп. Буџет	Општине	Фондови	Укупно	(%) у оквиру у	у ДБП (%)	Реп. Буџет	Општине	Фондови	Укупно	(%) у оквиру у	у ДБП (%)
1	Опште јавне услуге	105.3	231.6	33.9	370.8	10.3	4.1	104.8	233.5	34.4	372.7	10.1	3.9
2	Одбрана	4.5	1.3	0.0	5.8	0.2	0.1	4.4	1.3	0.0	5.7	0.2	0.1
3	Јавни ред и сигурност	243.4	10.4	0.0	253.8	7.1	2.8	243.0	10.5	0.0	253.5	6.9	2.6
4	Економски послови	195.1	59.3	21.6	276.0	7.7	3.0	195.3	59.8	21.9	276.9	7.5	2.9
5	Заштита човјекове околине	0.0	5.9	0.0	5.9	0.2	0.1	0.0	6.0	0.0	6.0	0.2	0.1
6	Стамбени и заједнички послови	9.4	164.6	0.0	174.1	4.8	1.9	9.2	166.0	0.0	175.2	4.8	1.8
7	Здравство	6.8	4.6	485.2	496.6	13.8	5.4	7.0	4.7	491.5	503.1	13.7	5.2
8	Рекреација, култура и религија	22.6	40.2	0.0	62.8	1.7	0.7	22.4	40.5	0.0	62.9	1.7	0.7
9	Образовање	347.8	42.0	0.0	389.8	10.8	4.3	348.0	42.3	0.0	390.3	10.6	4.0
10	Социјална заштита	184.6	50.1	1,003.6	1,238.4	34.5	13.6	184.4	50.6	1,016.5	1,251.5	34.0	13.0
11	Остало	319.3	0.0	0.0	319.3	8.9	3.5	378.9	0.0	0.0	378.9	10.3	3.9
	од чега ино дуг	157.7	0.0	0.0	157.7	4.4	1.7	199.8	0.0	0.0	199.8	5.4	2.1
УКУПНО		1,438.7	610.0	1,544.3	3,593.0	100.0	39.3	1,497.3	615.0	1,564.3	3,676.6	100.0	38.1

Слика 5.1: Структура планиране секторске потрошње у 2011. години

